

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

ТЕОРІЇ АРХІТЕКТУРИ

(кафедра)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

**АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНО-
ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ У МАЛИХ МІСТАХ**

Виконала: студентка   6   курсу, групи   АРХ-63Б

191 «Архітектура та містобудування»,

«Архітектура будівель і споруд»

(шифр і назва спеціальності, освітньо-наукової програми)

Сидорчук Надія Олексіївна

(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Відсоток плагіату не перевищує дозволону норму (20 %)

Київ 2023 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
АРХІТЕКТУРНИЙ**

(факультет)

ТЕОРІЇ АРХІТЕКТУРИ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д. арх., проф. Г. Л. Ковальська

« ____ » _____ 2023 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АГЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

**АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНО-
ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ У МАЛИХ МІСТАХ**

Виконала студентка групи АРХ-63Б

Сидорчук Надія Олексіївна

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

ОНП: Архітектура будівель і споруд

Науковий керівник: Г. Л. Ковальська

(прізвище, ініціали)

завідувач кафедри, д. арх., проф.

(науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини: Гершуні О.М.

(прізвище, ініціали)

ДОЦЕНТ

(науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: Рябець Ю.С.

(прізвище, ініціали)

кандидат архітектури, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Київ 2023 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: **Архітектурний**

Кафедра: **теорії архітектури**

Освітній рівень: **другий**

Галузь знань: **19 – Архітектура та будівництво**

Спеціальність: **191 – Архітектура та містобудування**

Освітньо-наукова програма: **«Архітектура будівель і споруд»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан архітектурного факультету

д.т.н., проф. О.В. Кащенко

« ____ » _____ 2023 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Сидорчук Надія Олексіївна

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи Архітектурно-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у малих містах

затверджена наказом ректора КНУБА № 906/2 від «12» травня 2023 року

2. Керівник роботи

завідувач кафедри, д. арх., проф. Ковальська Г.Л., доцент Гершуні О.М.

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 23.05.2023

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Вступ. У вступі розкривається сутність і стан наукової проблеми та її вагомість для вивчення, наведено актуальність теми, мета, завдання та методи дослідження, визначено основні наукові результати роботи, практичне значення.

Розділ 1. У першому розділі досліджуються наукові роботи, загальна характеристика культурних центрів; проводиться аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування та будівництва культурно-просвітницьких центрів; вимоги до архітектурно-планувальної структури культурно-просвітницьких центрів.

Розділ 2. У другому розділі розглянуто фактори, що впливають на формування об'єкту дослідження; класифікації культурно-просвітницьких центрів; функціонально-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у малих містах; містоформуючу роль культурно-просвітницького центру в структурі малого міста .

Розділ 3. У третьому розділі надаються конкретні архітектурно-планувальні, конструктивні рішення культурно-просвітницького центру; містобудівні особливості та генеральний план розміщення об'єкту; зовнішнє та внутрішнє опорядження будівлі.

Розділ 4. Цивільний захист. У розділі для культурно-просвітницького центру, вирішено задачу створення захисту споруди при хімічному зараженні .

5. Графічний матеріал за розділами 1, 2 розділи – графічні схеми до наукової частини, 3 розділ – графічні схеми, ситуаційна схема, генеральний план, фасади, плани, розриви, перспективні зображення об'єкта проектування.

Наповнення даного розділу визначає керівник роботи.

1. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	
Розділ 2.	
Розділ 3.	
Розділ 4. Цивільний захист.	
Остаточне оформлення роботи	
Перевірка роботи на плагіат	
Попередній захист роботи на кафедрі	
Направлення роботи на рецензування	

2. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Розділ 1.	Ковальська Г.Л., завідувач кафедри , д. арх., проф.		
Розділ 2.	Ковальська Г.Л., завідувач кафедри , д. арх., проф.		
Розділ 3.	Гершуні О.М. доц.		
Розділ 4. ЦЗ	Корінний В. І. старший викладач		

7. Дата видачі завдання 20.09.2022

Зав. кафедри

_____ (підпис)

проф. Ковальська Г.Л.
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

_____ (підпис)

проф. Ковальська Г.Л.
(прізвище та ініціали)

Керівник пр. част.

_____ (підпис)

Гершуні О.М.
(прізвище та ініціали)

Студент

_____ (підпис)

Сидорчук Н.О.
(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary) до атестаційної випускної роботи студента:		Сидорчук Надії Олексіївни	
Назва ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ У МАЛИХ МІСТАХ		
Освітній ступінь	Магістр за освітньо-науковою програмою навчання		
Факультет	Архітектурний		
Кафедра	Теорії архітектури		
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування		
Освітньо-наукова програма	Архітектура будівель і споруд		
Керівник	Ковальська Г.Л., завідувач кафедри, д. арх., проф., Гершуні О.М. доц.		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, стор.	розділів	креслень формату A1
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО І ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ПРОЕКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО- ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ	У першому розділі досліджуються наукові роботи, загальна характеристика культурних центрів; проводиться аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування та будівництва культурно-просвітницьких центрів; вимоги до архітектурно-планувальної структури культурно-просвітницьких центрів.		
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АРХІТЕКТУРНО- ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО- ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ	У другому розділі розглянуто фактори, що впливають на формування об'єкту дослідження; класифікації культурно-просвітницьких центрів; функціонально-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у малих містах; містоформуючу роль культурно-просвітницького центру в структурі малого міста .		
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНЕ РІШЕННЯ КУЛЬТУРНО- ПРОСВІТНИЦЬКОГО ЦЕНТРУ У М.КОСТОПОЛІ	У третьому розділі надаються конкретні архітектурно-планувальні, конструктивні рішення культурно-просвітницького центру; містобудівні особливості та генеральний план розміщення об'єкту; зовнішнє та внутрішнє опорядження будівлі.		
РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	У розділі для культурно-просвітницького центру, вирішено задачу створення захисту споруди при хімічному зараженні.		

Висновки по роботі:	<p>У результаті проведеного дослідження виявлено архітектурно-планувальних особливості організації культурно-просвітницьких центрів із впровадженням на прикладі формування центру у м. Костопіль.</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявлено етапи формування та загальну характеристику культурно-просвітницьких центрів; - проведено аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування і будівництва; - вивчено функціонально-типологічні особливості культурно-просвітницьких центрів та визначити їх класифікацію; - виявлено вплив факторів на розміщення та архітектурно-планувальну організацію культурно-просвітницьких центрів; <p>визначено особливості містобудівної, архітектурно-планувальної та архітектурно-композиційної організації культурно-просвітницьких центрів;</p> <p>Результатом дослідження є розробка архітектурного проекту культурно-просвітницького центру в м. Костополі, якому інтегровано оптимальні функціонально-планувальні і композиційні рішення, що є обґрунтованими для будівництва будівель даного типу у визначеному регіоні.</p>
<p>Ключові слова: культурно-просвітницький центр</p> <p>Keywords: cultural and educational center</p>	

Укладач: Сидорчук Н.О. / /

Керівник: Ковальська Г.Л. / /

Керівник: Гершуні О.М. / /

«12» травня 2023 р.

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 2.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 11%

ID: 113285 Название: Архітектурно-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у малих містах Добавлено в БД: 2023-05-11 Авторы: Сидорчук Надія Олексіївна Руководители: проф. Ковальська Г.Л. доц. Гершуні О.М. Консультанты: Оponentы:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	82899	634	6920 (8%)	89 (14%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

АТЕСТАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
МАГІСТР

на тему:

**«Архітектурно-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у
малих містах»**

**"Architectural and planning organization of cultural and educational centers in
small towns»**

Виконала: ст.гр. АБС 63-Б

Сидорчук Н.О.

Керівники: д.арх.,проф.,зав.

каф. Ковальська Г.Л., доц.

Гершуні О.М.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО І ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ПРОЕКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ

1.1 Загальна характеристика культурних центрів. Аналіз вітчизняного досвіду проектування та будівництва.

1.2 Аналіз закордонного досвіду проектування і будівництва культурно-просвітницьких центрів.

1.3 Вимоги до архітектурно-планувальної структури культурно-просвітницьких центрів

Висновки по першому розділу.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ

2.1 Фактори, що впливають на формування об'єкту дослідження. Класифікація культурно-просвітницьких центрів

2.2 Функціонально-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у малих містах

2.3 Містоформуюча роль культурно-просвітницького центру в структурі малого міста.

Висновки по другому розділу.

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНЕ РІШЕННЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ЦЕНТРУ У М.КОСТОПОЛІ

3.1 Містобудівні особливості та генеральний план розміщення об'єкта проектування.

3.2 Архітектурно-планувальне рішення культурно-просвітницького центру.

3.3 Зовнішнє та внутрішнє опорядження будівлі.

Висновки по третьому розділу.

РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ПО РОБОТІ
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
Додаток 1

ВСТУП

Актуальність теми. Будівництво культурно-просвітницьких центрів є одним з популярних напрямків у сучасному світі архітектури. Проектування та будівництво культурно-просвітницьких центрів набуло популярності в Україні у довоєнні часи, з розвитком економіки, внутрішніх та зовнішніх ринкових відносин, що обумовлено тісними економічними зв'язками з іншими країнами.

Культурно-просвітницькі центри будуються переважно в столиці і найкрупніших містах нашої країни (Київ, Львів Харків, Дніпро, Харків, Одеса). Актуальною є проблема проектування і будівництва культурних будівель в інших адміністративних центрах України та малих містах, що сприятиме розвитку культури населених пунктів і самих громадян. Основні функції культурно-просвітницьких центрів в малих містах – створення умов для різних видів спілкування і громадського обслуговування місцевих жителів і приїжджих та забезпечення повсякденних, періодичних та епізодичних потреб життєдіяльності населення (дозвілля і відпочинок, споживання товарів і послуг, духовні потреби). Це необхідно розвивати у малих містах, щоб надавати можливості молоді творити, розвиватися в своєму рідному місті.

Культурні будівлі – це той арт-простір, в якому глядач чи то слухач поринається в атмосферу закладу. Саме тому, сьогодні культурні центри мають бути зручними, ергономічними та сучасними. Для забезпечення зазначених умов першочерговим завданням є організація оптимальних, функціонально-обґрунтованих архітектурних рішень, які розв'язуються в процесі проектування спеціалістами архітекторами.

Особливістю культурно-просвітницького центру в малому місті є важлива, іноді навіть містоформуєча функція закладу. Адже, для економічного, містобудівного, соціально-культурного розвитку малого міста необхідно виявляти і підтримувати його економічний потенціал, яким може бути існуюча в місті промисловість, цінна історична складова, рекреаційні території тощо. Для посилення вже існуючого економічного потенціалу міста необхідно на основі містобудівного та економічного аналізу встановити і розвинути супутні складові,

що сприятимуть вливанню інвестицій в основну економічну функцію міста та підвищать її привабливість і ефективність. Саме такі супутні складові можуть бути сформовані в культурно-просвітницькому центрі або, навіть комплексі. Для потенційних інвесторів, туристів та інших зацікавлених осіб потрібно сформувати культурно-побутову базу: готель з конференц-залами, рестораном, кафе, виставкову (музейну) зону експонатів, науково-дослідницьку зону для можливості подальшого вивчення та удосконалення продукції, навчальну зону, експериментальну зону, зону відпочинку, зону демонстрації продукції тощо. Вдало закладені і розвинені в культурно-просвітницькому центрі супутні до основної містоформуєчої функції складові можуть значно вплинути на подальший розвиток зазначеної функції, а відповідно і в цілому населеного пункту.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Тема магістерської роботи пов'язана із тематикою науково-дослідної роботи кафедри теорії архітектури: «Теоретичні основи архітектури громадських будівель та комплексів» за № 0117U005420.

Дослідження виконується на основі Державних будівельних норм: ДБН Б.2.2-12:2019 - Планування і забудова територій; ДБН В.2.2-16:2019 - Культурно-видовищні та дозвілєві заклади.[3]

Метою дослідження є виявлення архітектурно-планувальних особливостей організації культурно-просвітницьких центрів із впровадженням на прикладі формування центру у м. Костопіль.

Завдання дослідження:

- виявити етапи формування та загальну характеристику культурно-просвітницьких центрів;
- провести аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування і будівництва;
- визначити тенденції розвитку підходів до проектування культурно-просвітницьких центрів;

- вивчити функціонально-типологічні особливості культурно-просвітницьких центрів та визначити їх класифікацію;
- виявити вплив факторів на розміщення та архітектурно-планувальну організацію культурно-просвітницьких центрів;
- визначити особливості містобудівної, архітектурно-планувальної та архітектурно-композиційної організації культурно-просвітницьких центрів;
- запропонувати проектну пропозицію культурно-просвітницького центру в м. Костополі.

Об'єктом дослідження є будівлі культурно-просвітницьких центрів.

Предметом дослідження є особливості архітектурно-планувальної організації культурно-просвітницьких центрів.

Методи дослідження. Дослідження особливостей архітектурно-планувальної організації культурно-просвітницьких центрів базується на використанні комплексного підходу. Основними методами, які використовуються у дослідженні є: метод порівняльного аналізу при дослідженні прикладів вітчизняного та закордонного досвіду будівництва, метод статистики при вивченні впливу факторів на розміщення і архітектурно-планувальну організацію центрів, метод вивчення функціонально-типологічних особливостей культурно-просвітницьких центрів та визначення їх класифікації.

Наукова новизна дослідження полягає у визначенні особливостей та прийомів раціональної функціонально-планувальної та образно-композиційної організації культурно-просвітницьких центрів, а також у визначенні сформованих в культурно-просвітницькому центрі супутніх складових, що сприятимуть вливанню інвестицій в основну економічну функцію міста та підвищать її привабливість і ефективність.

Практичне значення одержаних результатів полягає у рекомендаціях щодо проектування культурно-просвітницьких центрів для малих міст України та розробці проектної пропозиції архітектурно-планувального вирішення культурно-просвітницького центру в м. Костополі.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО І ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ПРОЕКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ

1.1 Загальна характеристика культурних центрів. Аналіз вітчизняного досвіду проектування та будівництва.

Будівництво культурно-просвітницьких центрів є одним з популярних напрямків у сучасному світі архітектури. Проектування та будівництво культурно-просвітницьких центрів набуло популярності в Україні у довоєнні часи, з розвитком економіки, внутрішніх та зовнішніх ринкових відносин, що обумовлено тісними економічними зв'язками з іншими країнами. [1]

Культурно-просвітницькі центри будуються переважно в столиці і найкрупніших містах нашої країни (Київ, Львів Харків, Дніпро, Харків, Одеса). Актуальною є проблема проектування і будівництва культурних будівель в інших адміністративних центрах України та малих містах, що сприятиме розвитку культури населених пунктів і самих громадян. Основні функції культурно-просвітницьких центрів в малих містах – створення умов для різних видів спілкування і громадського обслуговування місцевих жителів і приїжджих та забезпечення повсякденних, періодичних та епізодичних потреб життєдіяльності населення (дозвілля і відпочинок, споживання товарів і послуг, духовні потреби). (рис. 1.1) Це необхідно розвивати у малих містах, щоб надавати можливості молоді творити, розвиватися в своєму рідному місті.

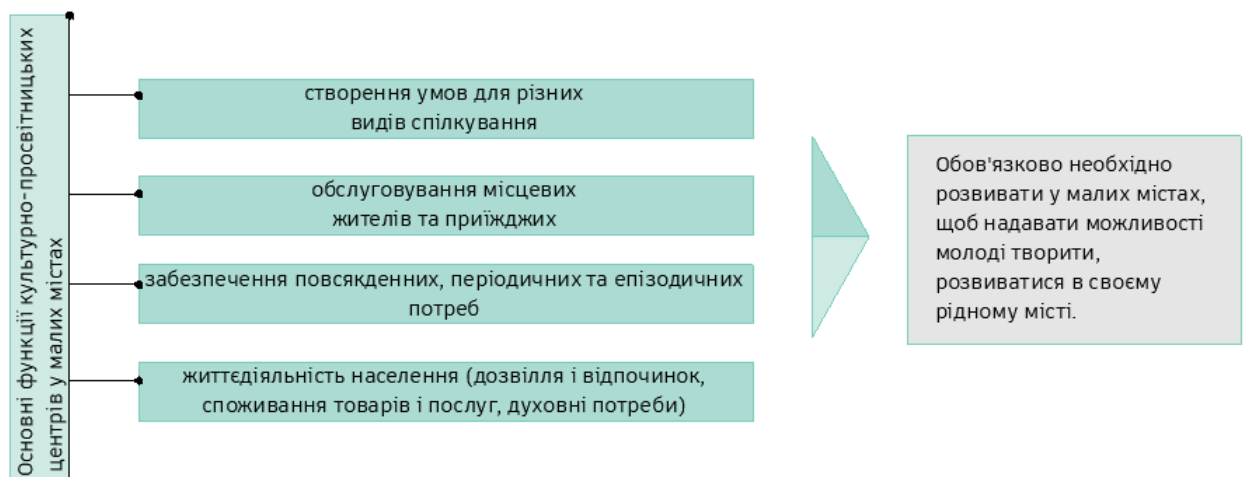

Рис. 1.1 – Основні функції КПЦ у малих містах

Актуальні завдання культури в сучасний період глобалізації показують необхідність збереження традиційної культури за допомогою розвитку функціонального поля культурних споруд. Вперше проблеми розширення культурної діяльності встали в другій половині минулого століття. У відповідність з новими потребами, будівлі у сфері культури повинні «вийти за межі традиційних завдань і функцій: ідентифікації, консервації і освіти – і перейти до здійснення більш широких програм, які дозволять їм брати активнішу участь у житті суспільства і повніше інтегруватися в навколишнє середовище». Зросла потреба у більш чіткому визначенні та реалізації функцій культурно-просвітницьких центрів, що дозволяють здійснити його місію в суспільстві. Значення культурних будівель, на думку деяких дослідників, полягає, насамперед, у морально-естетичному вихованні. У свою чергу, культурно-просвітницький центр, сприяє розвитку широкого діалогу міжособистісного, внутрішньо-, між культурного. Культурний центр - як місце системи освіти та інших осередків мистецтва. Але, в той же час культурно-просвітницький центр - це специфічний акумулятор культури, він з'являється на певному етапі історичного розвитку, саме з характерними тільки для нього функціями. Культурно-просвітницька діяльність тісно пов'язана з процесом культурної комунікації, отже, міжкультурного діалогу, яка носить інформаційно-знаковий характер, тобто комунікативний, і є наслідком безперервного процесу виникнення нових значень в культурі і втратою інших.[2]

Функціонально будівлі культурного спрямування(музеї) розвивалися еволюційно, і пройшли складний шлях змін від перших протомузеїв давнього світу до нових концепцій розвитку музею у XXI столітті. Все більша кількість музеїв сучасного світу еволюціонує у категорію «Комплексні музеї» [8].

Функціональне наповнення музею відповідно також зазнало значних змін. Від непристосованих приміщень стародавніх часів до середньовічних зібрань князів та вельмож і нарешті до автономних музейних будівель XVIII століття, які поступово трансформувались в сучасний музей XXI століття. Особливий

розвиток функціонального наповнення у культурних спорудах почався після другої світової війни, його зумовили такі основні чинники, як науковотехнічний прогрес та нові філософські засади у відношенні самого культурного закладу та спілкуванні із пересічним відвідувачем.

Значні зміни у функціональній організації «музеїв XXI століття», нові функції та комунікації сприяють появі нових типів приміщень та нових взаємозв'язків між ієрархічними елементами закладів культури, тому виникає проблема формування поліфункціональних культурних комплексів.

За останні двадцять років у світі спостерігається стрімке зростання кількості культурно-просвітницьких центрів, на початку XXI ст. їх налічується близько 40 тис. Більша частина культурної мережі планети зосереджена в Європі, 20% – у США, решта – розосереджена в інших країнах світу. Серед європейських країн Україна відзначається досить великою кількістю пам'яток історико-культурної спадщини, проте кількість музеїв та культурно-просвітницьких закладів у нашій країні є ще недостатньою.

Архітектурі музейних та виставкових будівель присвячена праця М.Т. Катерноги, в якій проведено аналіз композиційних прийомів планового рішення музеїв, подано відомості про формування архітектурного стилю музеїв, описані поширені прийоми архітектурних форм виставкових зал.

Дано їх характеристики з позиції самого зручного розміщення виставкових об'єктів, а також пристосуванні. Особливе значення на практиці має програма проектування музеїв, розроблена автором.

Сучасна ідея інтегрування музею в соціум розглядалась в 1920-х роках Ф.І. Шмітом. Він писав про створення музеєм особливо емоційного, насиченого для сприйняття знань середовища. Навколо цих ідей будуються й сьогодні праці, присвячені питанням музейної комунікації.

Т. Шолах узагальнюючи сучасні подання про природу музейного предмета й про специфіку «музеїв третього покоління», вказує на зміну ролі музею в суспільстві, на переродження його з «явища» в «процес», на спрямованість сучасного музею в майбутнє.

Д. Макдональд у своїх дослідженнях акцентує увагу на характеристиці розвитку музейної справи в сучасному світі: у Європі, Азії, Австралії, США. Він вважає, що найзначніші й найцікавіші явища в музейному будівництві відбуваються в Японії (музеї на ринкових площах, парки культури).

Разом з тим в сучасній західній музеології формується об'єктна методологія (Ф. Вайдахер, І. Мароєвич, С. Пірс та ін.), де поряд із фізичною музеєфікацією матеріального об'єкта спадщини рівнозначна або й більша увага приділяється збереженню нематеріальної спадщини та інформаційному потенціалу об'єкта матеріальної спадщини.

Традиційні та нові підходи у трактуванні музеального феномену розглянуті Фрідріхом Вайдахером, головою Міжнародного комітету архітектури і музейної техніки. Акцентуючи увагу на соціальній місії музею, автор показує, як залучати публіку до діяльності музею, застосовуючи міждисциплінарні підходи.

В Україні є приклади культурно-просвітницьких центрів (комплексів), в яких представлена і розвинута основна містоформуєча функція населеного пункту.

Серед вітчизняних прикладів є невеличке містечко Опішня Полтавської області з своєю багатогранною історією. Саме тут фрукти з садів смакували

Рис.1.2 – Вхід на виставкову зону

величні особи та панство. Однак найбільшу славу принесла гончарна справа. І справді, смт Опішня – центр гончарного мистецтва в Україні (рис. 1.2, 1.3). Секрети гончарства

Рис.1.3- Зовнішній та внутрішній вигляд

передаються тут з покоління в покоління. Упродовж трьох останніх тисячоліть на території поселення інтенсивно розвивалася ця галузь, продукція експортувалася майже на всі континенти світу. В Опішні діяло декілька заводів по виробництву гончарних виробів. Сьогодні на території селища розташовано декілька експозиційних зон, об'єднаних умовним туристичним маршрутом - *музеї кераміки* (славиться своїм найпопулярнішим музеєм – *Національним музеєм-заповідником українського гончарства*), культурно-просвітницький центр з виставковою, торгівельною, рекреаційною зонами та невеличким виробництвом, музеї-садиби відомих гончарів (*а саме музеєм-садибою славетної гончарки Олександри Селюченко*). Існування культурно-просвітницького комплексу в смт Опішня значно підвищує туристичний потенціал містечка. Але, безумовно, існує потреба подальшого економічного розвитку, зокрема, будівництво сучасного готелю з блоком громадських приміщень, упорядкування туристичного маршруту в межах селища з влаштуванням інформаційних стендів, зон відпочинку (див.рис.1.4).

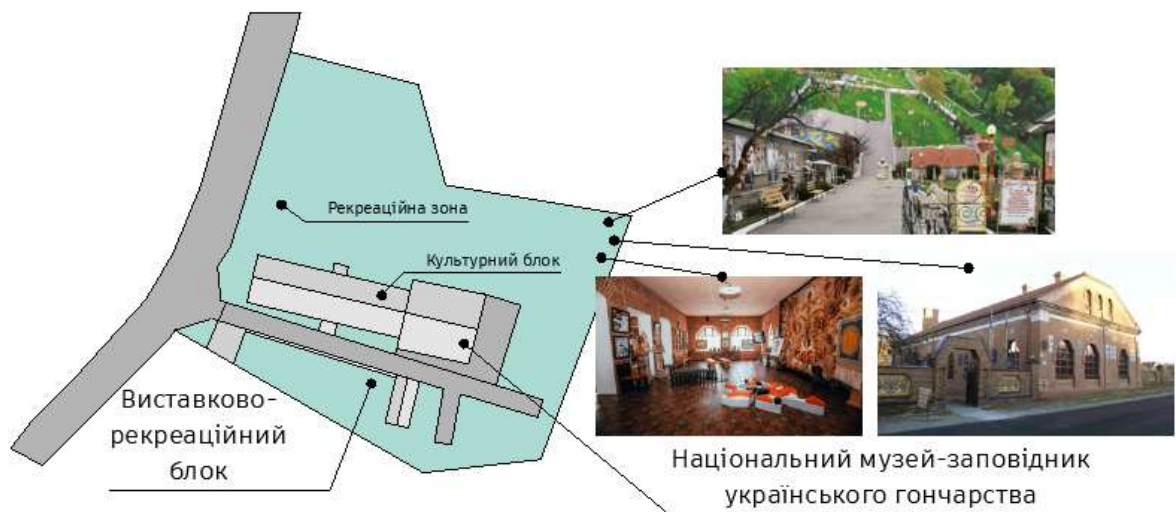

Рис.1.4- смт Опішня – центр гончарного мистецтва в Україні

Також, подібний приклад можна вважати комплекс культурно-просвітницьких центрів в місті Косів Івано-Франківської області (Прикарпаття) - історичне місто, а згодом присвоїли статус «місто-курорт».(рис.1.5- Панорама міста). Рис.1.5- Панорама міста

Більш за все м. Косів славиться своєю керамікою(рис.1.6), яка вважається однією з найкращих, а віковичний досвід її створення передається не одне покоління від майстрів до їх учнів. Західна Україна славиться своїми художніми школами, яких багато і в цьому

Рис.1.6– Косівська кераміка

славному місті. Для любителів еко-відпочинку тут створені найкращі умови, адже Косів регулярно входить в десятку міст з найбільшою кількістю зелених насаджень на душу населення. Славиться *Центром етнотуризму* (рис.1.7) - *туристично-інформаційний центр «Косівщина»*. Знаходиться він у самому серці Косова на майдані у маленькому дерев'яному будиночку.

Рис.1.7- Центр етнотуризму

Успішним прикладом вітчизняного досвіду є *Музей писанкового розпису та Національний музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття в Коломійі*(рис.1.8) — місто в Україні, Івано-Франківської області.[11] Коломия відома з середини XIII століття як центр видобутку солі; зазнала значних

Рис.1.8- Музей писанкового розпису

Рис.1.8- Музей писанкового розпису

руйнувань під час турецько-татарських нападів у XVI—XVII століттях. У другій половині XVII — на початку XVIII століття в околицях міста діяли загони опришків. Від середини XIX століття місто пережило підйом культурно-національного розвитку. [14]

За часів Першої світової війни — у зоні бойових дій. Від другої половини вересня 1939 року — у складі УРСР; райцентр —

від 1940 року. Від 1991 року — у незалежній Україні; значний економічний, освітній і культурний осередок Покуття і заходу держави.

Музей писанкового розпису (неофіційна назва Музей «Пісанка») (рис.1.8) — єдиний у світі музей писанки або писанкового розпису створено на основі колекції писанок у Коломийському музеї народного мистецтва Гуцульщини і Покуття ім. Йосафата Кобринського. В колекції – понад 6000 писанок з різних регіонів України та країн світу. З 2000 року музей розміщено у спеціалізованому будинку, частиною якого є пам'ятник писанці, висота якого

сягає 13,5 метрів, а діаметр 10 метрів. Таким чином, коломийський пам'ятник є найбільшою писанкою у світі. Будівля була спроектована Ігорем Шумином. Приміщення музею виготовлене повністю з кольорового скла, а загальна площа утвореного таким чином вітражу більша за 600 квадратних метрів.

Музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського (рис.1.9). Знаний він і за кордоном, адже входить до королівської енциклопедії Великобританії як музей світових шедеврів. У будівлі, що збудована майже сто років тому, у 18 залах зберігають понад 50 тисяч експонатів. Тут є все: від автентичних карпатських ліжників з вовни до колекції справжньої зброї та легендарних гуцульських топірців та палиць, традиційний одяг Гуцульщини XVIII століття та навіть Євангеліє, якому 300 років.[13] Загальний аналіз зібраний у схемі 1.10 .

1

2

Рис.1.9- Музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського (1- фото 1839 року, 2 – фото сьогодення)

Схема
1.10 - місто
Косів Івано-
Франківської
області
(Прикарпаття)

Центр сучасного мистецтва М17
 (рис.1.11) – розташовується на Антоновича вул., Київ, 03150, Україна. Площа: фасад при бл. 700 м², пл. забудови бл. 2000 м². Дата створення: 2018 р. Архітектори: Dmytro Aranchii Architects.

Рис.1.11.- Фасад 1

Рис.1.11.- Фасад 2

Новостворена оболонка М17 базується на поєднанні фонового «музейного» мінімалізму з сучасними методами обчислювального проектування. Відтак, в основу формотворення патерну покладений перевернений на 45 градусів квадрат, що є відсиланням до існуючих та впізнаваних вікон будівлі й до українського художника супрематиста Казимира Малевича, який народився у безпосередній близькості до ЦСМ, навчався живопису у художній школі Мурашка, в майстерні Пимоненка, та викладав у Київському художньому інституті. На фасадному візерункові варіюється лише величина квадрату, уможливаючи пікселізоване представлення айдентики та іншої графічної геометрії. У темний час доби перфоровані отвори фасаду з цинкованої сталі засвічуються зсередини, надаючи образу підкресленої довершеності. Айдентика покликана підсилити візуальну упізнаваність М17, базуючись одночасно на спрощенні графічного представлення та його поєднання з характерними ознаками українського авангарду. Загальний аналіз зібраний у схемі 1.12 .

Рис.1.12. - Центр сучасного мистецтва М17 – розташовується на Антоновича вул., Київ.

1.2 Аналіз закордонного досвіду проектування і будівництва культурно-просвітницьких центрів.

Аналіз досвіду проектування і будівництва культурних та просвітницьких центрів зведено у таблиці 1.13.

Центр мистецтв Кімбалла (рис.1.14) - новий арт-центр Kimball розташований у місті Парк Сіті, штат Юта, США. Розроблений фірмою Vjarke Ingels Group (BIG), в 2010 році. Він стане певним витокom ідей у розвиток міста та стане однією з головних пам'яток міста. Будівля центру мистецтв має нестандартну форму, що символізує накладення багатства історії. Здавна будівництво у місті велося виключно з дерева. Автори проекту вирішили не відступати від стародавніх традицій і збудували арт-центр Kimball теж з дерева.

Розташування майбутньої будівлі в найзначнішому соціальному місці міста, а саме там, де перетинаються активна вулиця Main St і вулиця Heber Ave , яка веде до центру міста.

Основний матеріал – деревина. (Згадуючи гірничодобувну спадщину Парк-Сіті, фасад побудований з масивних складених дерев'яних елементів, створюючи відкритий загальнодоступний простір всередині).

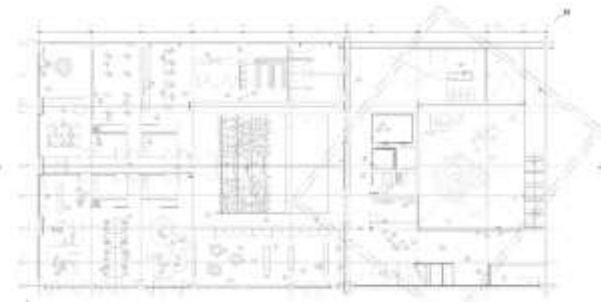

Рис.1.14 – Фасад,
план

Концепція проекту підтримує місію представляти цікаві виставки,

освіту та заходи. Звивистий фасад будівлі охоплює безперервні гвинтові сходи, що ведуть відвідувачів з першого поверху на велику терасу на даху, яку можна використовувати для виставок і заходів на відкритому повітрі. Мансардні вікна дозволяють світлу освітлювати стіни галереї внизу.

Культурний центр Mariehoj (рис.1.15) – центр культури, розташований в місті Копенгагені, Данія. Архітектори: WE Architecture + Sophus Søbye Architects. Площа: реставрація 8 000 м², новобудова 800 м².

Майбутній культурний центр змалює чіткий профіль у ландшафті. Завдяки новому фойє, центр культури отримає нове обличчя, яке запрошує всіх людей у муніципалітеті Рудердаль», - пояснили архітектори. Пропозиція спрямована на об'єднання

Рис.1.15 - фасад

з ландшафтом та створення відкритих площ для цілого ряду заходів (рис.1.16). Через реорганізацію та перебудову створюються кращі блоки для окремих видів діяльності, тоді як розробляються різні точки перетину діяльності та зустрічі.

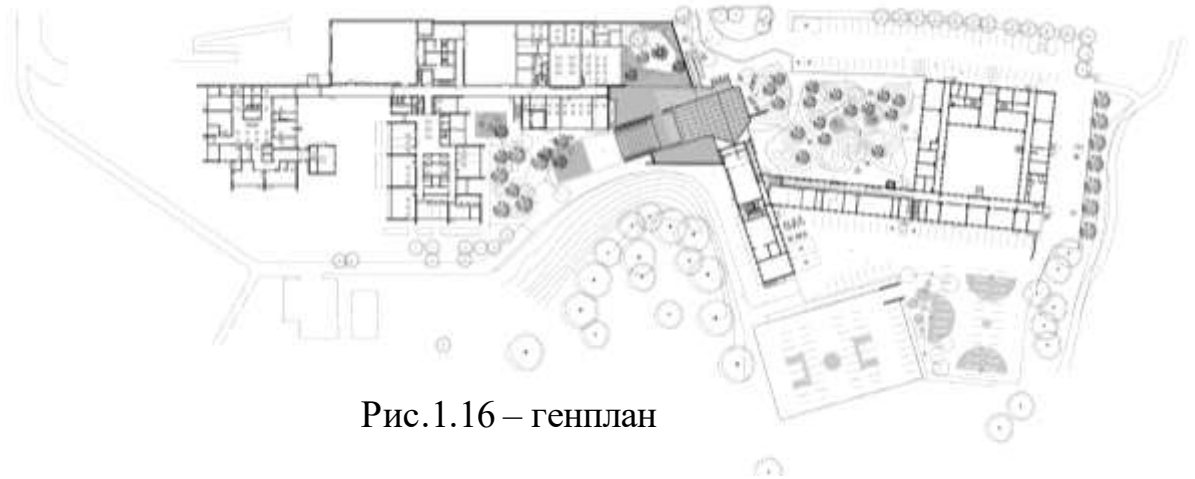

Рис.1.16 – генплан

Центр намагається об'єднати людей у суспільстві; це створює простір, де "можуть з'явитися нові зв'язки у всіх інтересах та віках". Похилий S-подібний дах спускається хвилиною до самої землі, стаючи основою сходів-трибун, що веде на дах-терасу, яка примикає до неї конструкції. Створений завдяки новій прибудові цілісний та пластичний силует гармонує з горбистим пейзажем, органічно вписуючи весь комплекс у навколишнє середовище.

Переплануванню та реконструкції було піддано і існуючі будівлі культурного центру, в якому функціонують простори для різних видів діяльності — музичні студії, театральний та танцювальний зали, приміщення для занять технікою.

Наприклад *Культурний центр UFG* (рис.1.17), невеликий за розміром, має площу забудови 2,801.22м², один поверх, збудований за проектом 2010 року архітектором Fernando Simon в Гонії, Бразилія. Цей центр розташований поруч з університетською площею. Спочатку на цій території знаходилася технічна майстерня транспортних заводів та складські приміщення університету, потім його переобладнали на творчу майстерню. Зараз цю тару будівлю реконструйовано і пристосовано для культурно-мистецького простору. Об'ємно-просторова композиція сформована у вигляді куба, з вставленими по діагоналі двома прямокутними призмами. Ця композиція підкреслює символічне відношення людей до мистецтва. Також зовні знаходиться тераса (зовнішнім відкритим майданчиком), який виконує рекреаційну функцію.

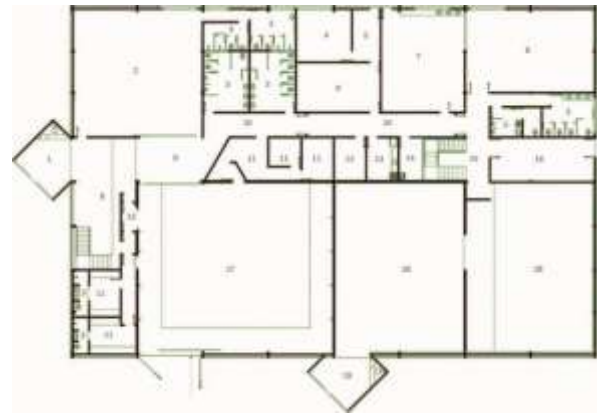

Рис.1.17 – Фасад та план

Культурний центр UFG є прикладом того, як поєднані дві зони. Це театр (основна зона) та художня галерея (допоміжна). А вже до цього ядра додаються кімнати для семінарів, соціальні зони, відкритий майданчик і, звичайно, адміністративні приміщення. Цей центр не поєднує в собі всі основні зони, чи всі «необхідні». Будинок є прикладом того, як нова «функція» розміщуються у вже існуючій будівлі, на основі того, що саме необхідно відвідувачам саме у цьому місці.

Павільйон Chanel Mobile Art Pavilion (рис.1.18) - павільйон був створений Хадід у 2007 році на замовлення Chanel для виставки, присвяченої сумочці-бестселлеру, дизайн якої вигадав Карл Лагерфельд. У проєкті брали участь відомі художники з усього світу. У межах міста павільйон буде служити міні-музеєм або галереєю для демонстрації робіт 15 сучасних художників. Після завершення турне (Нью-Йорк - Токіо - Гонконг) компанія подарувала павільйон паризькому Інституту арабського світу, щоб підтримати подальший розвиток його культурної програми в галузі сучасного мистецтва.

Рис.1.18 - Павільйон Chanel Mobile Art Pavilion

Матеріали для павільйону включають в себе: фасад, виконаний з волокнистих відновлених пластмас, покрівельний ПВХ, ETFE вогнів даху, основна структура була створена з 74т сталі і має понад 1752 різних сталевих з'єднань, а вторинна структура складається з алюмінієвих екструзій.

У його контурах можна побачити як форми тієї самої сумочки, так і органічні природні риси, наприклад, подібність до морської раковини. Виставкові приміщення закручені довкола центрального внутрішнього двору, конфігурація у всіх залів різна. Павільйон підтримується залізною конструкцією, що складається з ряду арок; зверху він покритий світлопроникним FRP-пластиком. Зовні галерея продовжується терасою, призначеною для вечірок та презентацій.

Форма павільйону Chanel площею 700 квадратних метрів - це свято знакових творів "Шанель", неперевершеною завдяки гладкому нанесенню вишуканих деталей, які разом створюють елегантне, цілеспрямоване ціле.

Отримана функціональна та універсальна архітектурна структура Павільйону являє собою серію безперервних аркових елементів, з внутрішнім двором у його центральному просторі. Штучне світло за просвітленою стелею омиває стіни, щоб підкреслити "дугова" структуру, і сприяє створенню нового штучного ландшафту для художніх установок. Велике відкриття даху на даху суттєво заливає вхід під час денного світла, щоб розмити співвідношення між інтер'єром та зовнішнім виглядом. Окрім освітлення та кольорових ефектів, просторовий ритм, що створюється швами кожного сегменту, дає сильні перспективи по всьому інтер'єру.

Австралійський центр сучасного мистецтва (ACCA) / Wood/Marsh (рис.1.19) - завершений у 2002 році, архітектори: Ліс/Болот. Багатофункціональний об'єкт, побудований для уряду штату Вікторія в

Рис.1.19 – перспективне зображення

Мельбурні, Австралія. Проект поєднує існуючу інфраструктуру трьох організацій, ACCA, Chunky Move і Playbox, щоб створити єдину велику присутність в районі мистецтв навколо існуючого театру Malthouse, який розташований на сусідній ділянці.

Будівля сконструйована таким чином, щоб посилатися на її основну функцію; це скульптура, в якій демонструється мистецтво. Смілива форма і матеріальність фасаду покликані створити сильну присутність і виражати з оптимізмом, а в ощадливому сенсі — надійну лабораторію для експериментів. Ті, хто користується будівлею, мають відчувати себе комфортно.

Рис.1.19 – фасад

якій демонструється мистецтво. Смілива форма і матеріальність фасаду покликані створити сильну присутність і виражати з оптимізмом, а в ощадливому сенсі — надійну лабораторію для експериментів. Ті, хто користується будівлею, мають відчувати себе комфортно.

Культурний центр і бібліотека в Карлсхамі , Швеція - покликана об'єднати культурні функції міста під одним дахом. Гнучка будівля площею 5000 м² містить бібліотеку, виставковий зал, кінотеатр, туристичний офіс і кафе. Це буде нове місце зустрічі міста, яке збирає різноманітні функції під одним дахом. Фасад будівлі покритий міцними дерев'яними ламелями, щоб мінімізувати сонячне випромінювання, забезпечуючи при цьому візуальний зв'язок з внутрішньою частиною будівлі.

Аналіз досвіду проектування і будівництва культурних та просвітницьких центрів

Таблиця 1.13.

<p>Центр мистецтв Кімбалла Парк Сіті, штат Юта, США.</p>	<p>Культурний центр Mariehoj Копенгаген, Данія.</p>
 <p>Центр мистецтв Кімбалла - новий арт-центр Kimball розташований у місті Парк Сіті, штат Юта, США. Розроблений фірмою Bjarke Ingels Group (BIG), в 2010 році</p> 	 <p>Культурний центр Mariehoj - центр культури, розташований в місті Копенгагені, Данія. Архітектори: WE Architecture + Sophus Søbye Architects. Площа: реставрація 8 000 м², новобудова 800 м².</p>
<p>Павільйон Chanel Mobile Art Pavilion (мобільна споруда)</p>	<p>Австралійський центр сучасного мистецтва (ACCA)</p>
 <p>Павільйон Chanel Mobile Art Pavilion - павільйон був створений Хадд у 2007 році на замовлення Chanel для виставки, присвяченої сумою-бестселлеру, дизайн якої вигадав Карл Лагерфельд.</p>	 <p>Австралійський центр сучасного мистецтва (ACCA) / Wood/Marsh - завершений у 2002 році, архітектори: Ліс/Болот. Багатофункціональний об'єкт, побудований для уряду штату Вікторія в Мельбурні, Австралія.</p>
	<p>Культурний центр і бібліотека в Карлсхамні, Швеція</p>
	 <p>Культурний центр у шведському місті Карлсхамні, призначений для об'єднання культурних функцій міста під одним дахом. Об'єкт площею 5000 м² має на меті стати новим місцем для зустрічей міста та розмістити бібліотеку, виставковий зал, кінотеатр, туристичний офіс і кафе.</p>

1.3 Вимоги до архітектурно-планувальної структури культурно-просвітницьких центрів

Культурний центр (англ. Cultural Center) широко використовується для організацій, а також будівель або їх комплексів, призначених для зосередження, примноження та просування життя оточуючого суспільства — тих чи інших цінностей, традицій та практик, що лежать у сфері культури та мистецтва. Культурні центри можуть існувати і в рамках громадських мистецьких об'єднань, і як приватні ініціативи; так само як при державному (урядовому) патронажі, чи силами активістів. «Культурні будівлі» – це той арт-простір, в якому глядач чи то слухач поринається в атмосферу закладу. Саме тому, сьогодні культурні центри мають бути зручними, ергономічними та сучасними. Для забезпечення зазначених умов першочерговим завданням є організація оптимальних, функціонально-обґрунтованих архітектурних рішень, які розв'язуються в процесі проектування спеціалістами архітекторами.

Культурні центри мають два види:

- багатофункціональний комплекс на основі культурно-видовищної або іншої публічної діяльності. До них відноситься: музейно-виставкова, бібліотечна, концертно-театральна, освітня, самодіяльна та інші зони;
- заклади культури на основі національної, конфесійної, соціальної або іншої спільноти (див.рис. 1.20).

В процесі розробки архітектурно-планувальних рішень культурно-просвітницьких центрів слід дотримуватись існуючих нормативних вимог, основним з яких є - ДБН В.2.2-16:2019 – «Культурно-видовищні та дозвілєві заклади». Також використані такі положення як ДБН В.2.2-9:2018 – «Громадські будинки та споруди», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій».

За переліком видів громадських будівель і споруд, наведеному в ДБН В.2.2-9:2018 [2] культурно-видовищні центри різної місткості відносяться до групи «Будинки культурно-видовищних, закладів дозвілля та культових закладів», а точніше – до підгруп «Будинки дозвілля (клуби, центри культури

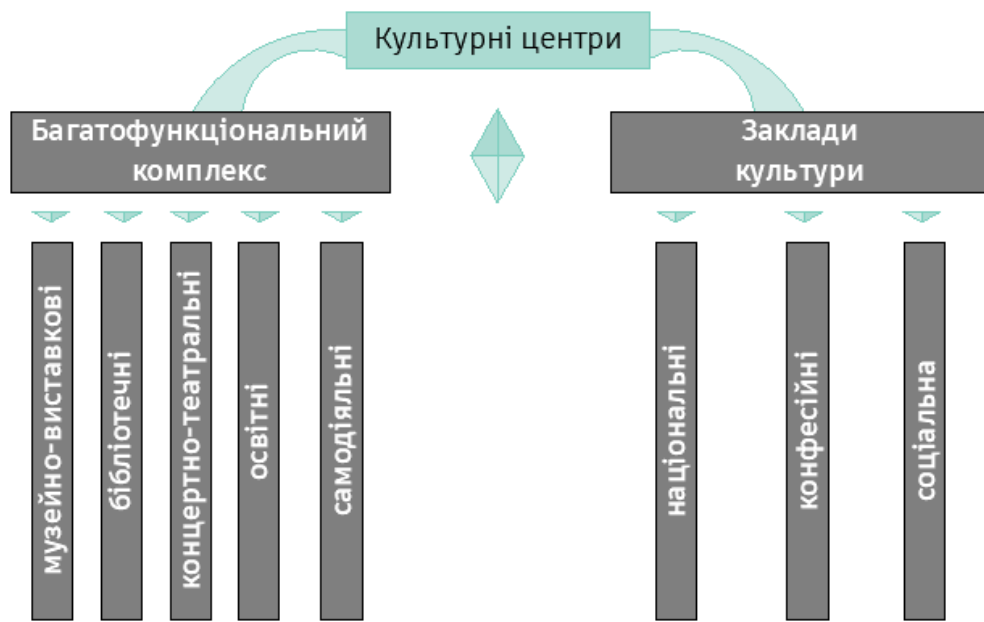

Рис. 1.20 – Види культурних центрів

дозвілля та ін.)» і «Видовищні будинки (театри, концертні зали, кінотеатри, цирки та ін.)». В більш крупних культурно-видовищних центрах з доданням приміщення музеїв і бібліотек, що переносить їх в групу «Багатофункціональних будинків..».

Аналізуючи культурно-видовищні центри в порівнянні з вищезгаданою моделлю культурних центрів, основною функцією залишається видовищна функція, однак з функціональною диференціацією залів, приміщення для «гурткової, ідеологічної і виховної роботи» – клубні кімнати – трансформувалися в аудиторії, універсальні приміщення, конференц-зали. Функція організації експозиції доповнилася і потребує розширеного складу приміщень для можливості самостійного ознайомлення з експозицією (рис.1.21).

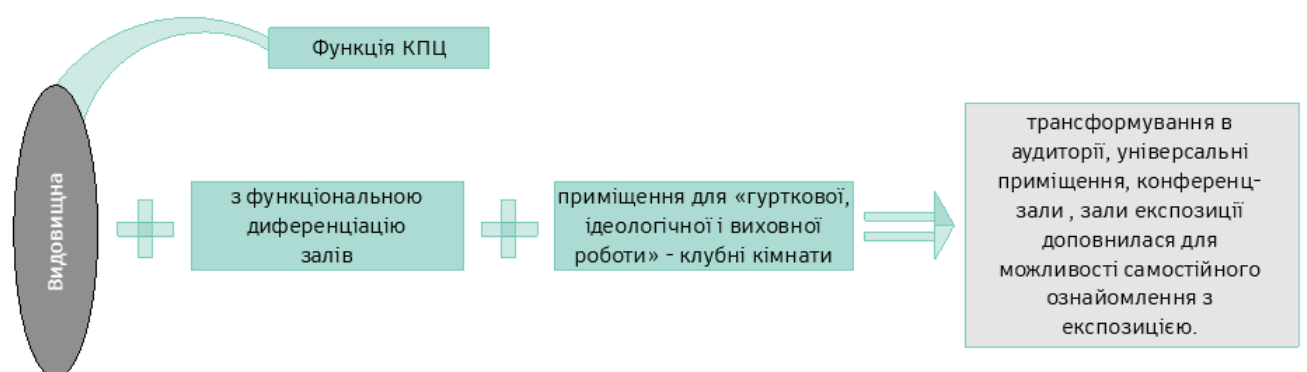

Рис.1.21 – Функція культурно-просвітницького центру

Організаційні передумови створення культурно-просвітницьких центрів з точки зору системного підходу розглядається тут у кількох аспектах (див. рис.1.23). Серед них в організаційному плані найбільш важливі – комунікативний, рекреаційний, культурний, навчально-мережний, містобудівний, функціональний, архітектурний. Кожен з цих аспектів на різних етапах створення навчального комплексу набуває значимість провідного фактора, що визначає можливість формування та функціонування навчального комплексу відповідно до проекту.

Раціональне розміщення культурних комплексів слід визначати на основі формування єдиної мережі культурно-просвітницьких центрів як в масштабі регіону чи області, так і на території міста. Вони повинні мати зручний зв'язок з місцями практичної діяльності майбутніх відвідувачів, а їх територію слід вирішувати відповідно до вимог ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій». Вимоги до раціонального розміщення культурних комплексів рівнозначні як при визначенні місця для нового будівництва, так і при формуванні комплексу на базі існуючого забудови шляхом реконструкції або розширення корпусів будівель і ділянки.

При виборі місця культурно-просвітницького центру в місті слід враховувати певний ряд містобудівних та функціональних вимог (див.рис.1.22). Вимоги поділяються на обов'язкові, виконання яких є необхідною умовою їх проектування, і додаткові, дотримання яких має здійснюватися при наявності сприятливої містобудівної ситуації. Обов'язкові вимоги при виборі місця розміщення культурного центру:

- Оптимальне наближення до навчально-практичної бази;
- Наявність необхідної площі ділянки для перспективного розвитку;
- Створення оптимальних умов культурно-побутового обслуговування учнів, співробітників, відвідувачів;
- Зручний взаємозв'язок окремих зон (за функціональними умовами).
- природне оточення: рельєф, рослинність, водойми, геологічні характеристики, кліматичні умови (з точки зору збереження експонатів та

можливостей організації відкритої площадки), форма і розмір ділянки, обмеження використання, включаючи шум, вібрації та забруднення, придатність місцевості для проведення дозвілєвих заходів;

- містобудівна ситуація: наявність інших музеїв, навчальних закладів (включаючи школи), наукових установ (їх потужність, тип, розміщення і число), місць дозвілля та відпочинку; найближчим архітектурне оточення; тенденція розвитку; несприятливе для музею сусідство з промисловими підприємствами, швидкісними магістралями, залізницею і аеропортом; можливість поетапного розширення будівлі музею;

- структура населення: соціально-професійний і віковий склад, рівень освіти, культурні запити, туристи;

- транспортна доступність: система громадського транспорту в районі будівництва музею, розміщення стоянок, пішохідна доступність до музею (легко доступний - 15 хв. ходьби або їзди місцевим транспортом, доступний - 15 - 30 хв);

- техніко-економічні міркування: благоустрій території, проведення супутніх будівництву музею заходів (доріг, комунікацій тощо);

- спеціальні вимоги.

Рис.1.22 - Вимоги при виборі місця розміщення КПЦ

Найбільш обґрунтованим рішення є розподіл функціонально-планувальної структури культурних центрів на такі групи приміщень, склад яких може змінюватись в залежності від функціональних процесів і потреб. До першої групи належать приміщення загального користування: вестибюлі, виставкові зали, заклади громадського харчування та ін.). Дані приміщення як правило розміщуються у стилістичній частині (перший, другий, третій поверхи). Друга частина будівлі включає безпосередньо такі частини: рекреаційно-комунікаційної, культурної, господарсько-побутової, виробничої, навчальної, готельної, адміністративної.

Загальна функціонально-планувальна організація культурно-просвітницького центру включає в собі наступні блоки: *вхідний блок, блок конференц-залу, блок інформаційного центру, виставковий блок, культурний блок, музейний блок, навчальний блок, комунікаційний і рекреаційний блок, адміністративно-господарський блок, готельний блок, блок технічних приміщень та експлуатації будівлі, виробничий блок (рис 1.24)*. Розміри блоків та їх функціональний склад приймаються за завданням на проектування. Під час проектування доцільно передбачити можливість автономної роботи визначених блоків за рахунок планувального відокремлення та організації окремих вхідних груп.

До *вхідного блоку* належать вестибюль з пунктом охорони, ліфтові холи та рекреації, робочі зали, робочі кімнати(приміщення персоналу), санвузли, невеликі допоміжні або складські приміщення.

До *блоку приміщень конференц-залу* належать: безпосередньо конференц-зал, кулуари, кімната президіуму, окремий вестибюль з гардеробом (при необхідності).

До *блоку інформаційного центру* входять кімнати отримання та обробки даних, кімнати адміністрації та службовців, приміщення розповсюдження інформації (комп'ютерні зали), технічна бібліотека з архівами та картотеками.

Виставковий блок включає в свою структуру вхідну групу з гардеробом та санвузлами, виставкові зали, склади (виставкові фонди), приміщення

обслуговуючого персоналу, приміщення прийому експозиційних матеріалів для виставки. Можливо також влаштувати відкриті виставкові площі на території ділянки поблизу виставкового блоку.

Блок технічних приміщень та експлуатації будівлі забезпечує загальне технічне обслуговування культурного центру, а також виконання деяких ремонтних робіт. До складу даного блоку входять наступні приміщення: приміщення диспетчерської служби з пультом управління, технічні приміщення управління механічними та електричними системами, тепловий пункт, електрична служба, приміщення технічного обслуговування апаратури, ремонтні майстерні та склади інвентарю.

Адміністративно-господарський блок включає в себе свою структуру приміщення персоналу та громадського харчування. До приміщень персоналу відносяться кабінет директора, зал засідань, методичний кабінет, бухгалтерія, приміщення для педагогічного колективу, кабінет завгоспа, кімната техперсоналу, медпункт, санвузли і душові тощо. Адміністративно - господарська зона для легкого сполучення з іншими приміщеннями повинна мати зв'язки з комунікаційною та рекреаційною зонами

Культурний блок та навчальний поєднує приміщення для масової роботи та глядацькі приміщення. До приміщень масової роботи входить виставкові та музейні зали з підсобними приміщеннями, аудіо та відео зали, ігротека. Група приміщень навчального та культурного центру може виконувати функцію загальнокультурного, естетичного обслуговування населення прилеглих кварталів. Він повинен обов'язково мати зв'язки з комунікаційною та рекреаційною зонами.

Рис.1.24 - Загально функціонально-планувальна структура КПЦ

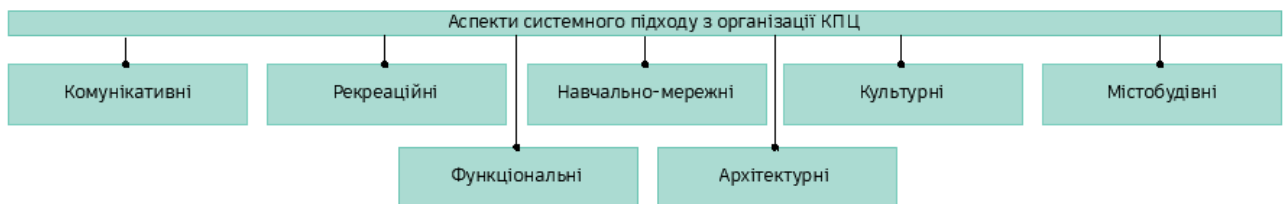

Рис.1.23 – Схема аспектів системного підходу з організації КПЦ

Висновок до розділу 1.

У розділі розглянуто загальну характеристику культурних центрів, аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування та будівництва. Популяція КПЦ в Україні, особливо в малих містах, дуже важлива для розвитку громадян. Визначили основні функції КПЦ у малих містах це створення умов для різних видів спілкування і громадського обслуговування місцевих жителів і приїжджих та забезпечення повсякденних, періодичних та епізодичних потреб життєдіяльності населення (дозвілля і відпочинок, споживання товарів і послуг, духовні потреби). Це необхідно розвивати у малих містах, щоб надавати можливості молоді творити, розвиватися в своєму рідному місті.

Завдяки вітчизняним прикладам в Україні КПЦ(комплексів) представлена і розвинута містоформуєча функція населеного пункту. Це такі приклади міст як: Опішня, Полтавської обл., Косів, Івано-Франківської обл., - гончарний напрям, Коломия – музеї писанкового розпису.

Проаналізовані вимоги до архітектурно-планувальної структури КПЦ.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЦЕНТРІВ

2.1 Фактори, що впливають на формування об'єкту дослідження. Класифікація культурно-просвітницьких центрів.

На особливості містобудівного розміщення та формування архітектурно-планувальної структури культурно-просвітницьких центрів впливають ряд факторів, а саме: містобудівні, соціально-економічні, архітектурно-планувальні, інженерно-технологічні, конструктивні, культурно-ресурсний потенціал громади, чисельність жителів громади, географія громади, запит жителів на конкретні напрямки культурної діяльності і суміжних до неї інших напрямів діяльності, та конкретні види культурних і суміжних до них послуг, спроможність територіальної громади (див. рис.2.1).

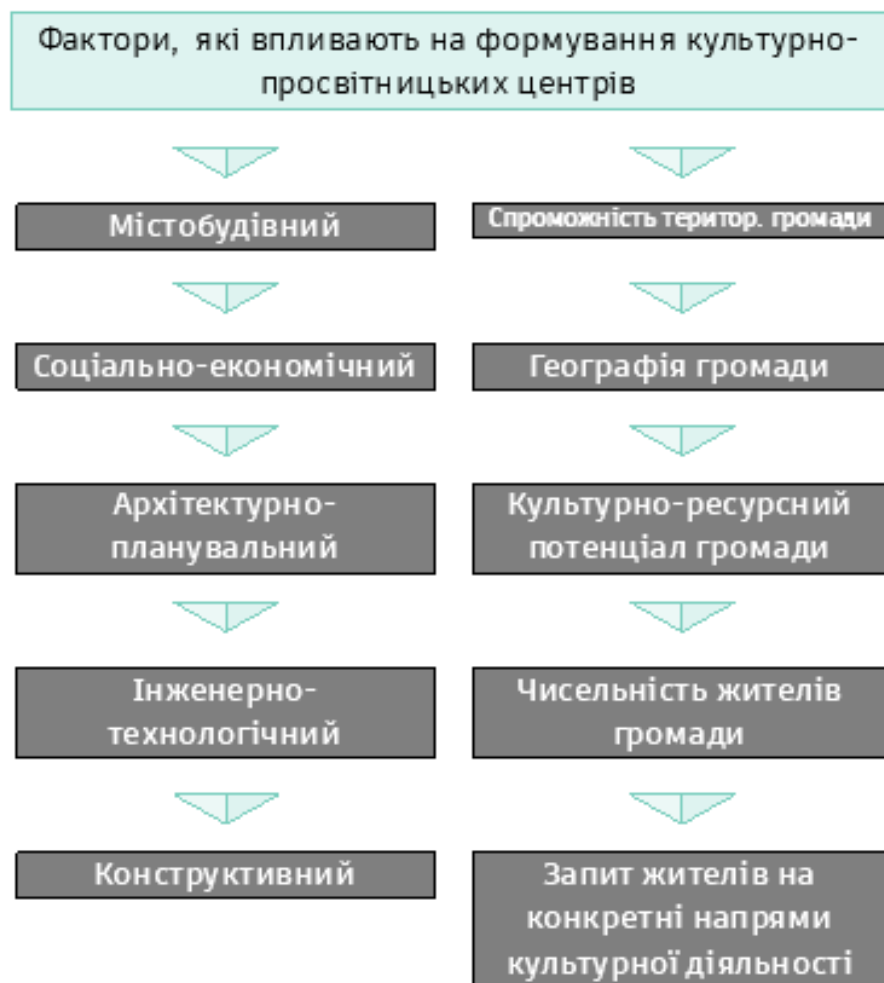

Рис.2.1 - Фактори, що впливають на формування КПЦ

Містобудівні фактори спираються на відповідність будівлі нормативним документам, розміщення її в системі міста та наявність прилеглої до території інфраструктури. Прилегла територія має бути придатною для створення відкритого сучасного простору: територія повинна бути облаштована зеленими насадженнями, лавочками, урнами для сміття та освітлення, за можливості, системою відео нагляду, дитячим майданчиком, майданчиком для проведення літніх заходів на відкритому повітрі, малою вуличною сценою тощо.

В аспекті впливу соціально-економічних факторів основною вимогою до культурної споруди є економічна доцільність її будівництва. Адже, чим нижча вартість будівництва, тим швидше окупляться вкладення. Тому при виборі архітектурно-планувальних та конструктивних рішень важливо враховувати економічну складову будівництва. Основними напрямками впливу соціально-економічних факторів є швидкість будівництва (в залежності від розмірів майбутнього культурного центру, доцільним є його будівництво в короткі терміни); вартість будівництва (вибір матеріалів і конструкцій активно впливають на вартість будівництва); мобільність та трансформативність будівлі (можливість змінювати архітектурно-планувальні рішення завдяки трансформації будівлі).

Архітектурно-планувальні фактори (вимоги) здійснюють прямий вплив на формування функціонально-планувального рішення культурного центру. При дослідженні впливу архітектурно-планувальних факторів при проектуванні культурно-просвітницького центру обумовлюються наявністю, або можливістю додаткового встановлення у будівлі інженерних, конструктивних та архітектурно-планувальних рішень, які дозволяють адаптувати будівлю до проектно закладених функцій та відповідних будівельних вимог. Культурний центр має бути ефективним в частині подальшого утримання та мати усі умови для надання послуг. Під час вибору ділянки слід звернути увагу загальному території для створення великих відкритих просторів, де можуть розміщуватися коворкінги, читальні зали, танцювальні зали, конференц-зали тощо. Окрему увагу слід приділити питанню безпеки, які актуалізувалися з початком

повномасштабного російського військового вторгнення в Україну, та передбачити наявність укриття в приміщенні культурного центру.

Також, повинна бути доступність до послуг культурно-просвітницького центру осіб з інвалідністю та мало мобільних груп населення. Тут важливо врахувати наявність пандусів, ліфтів та розмірів дверних проїомів, а й задоволення потреб з вадаму слуху та зору.

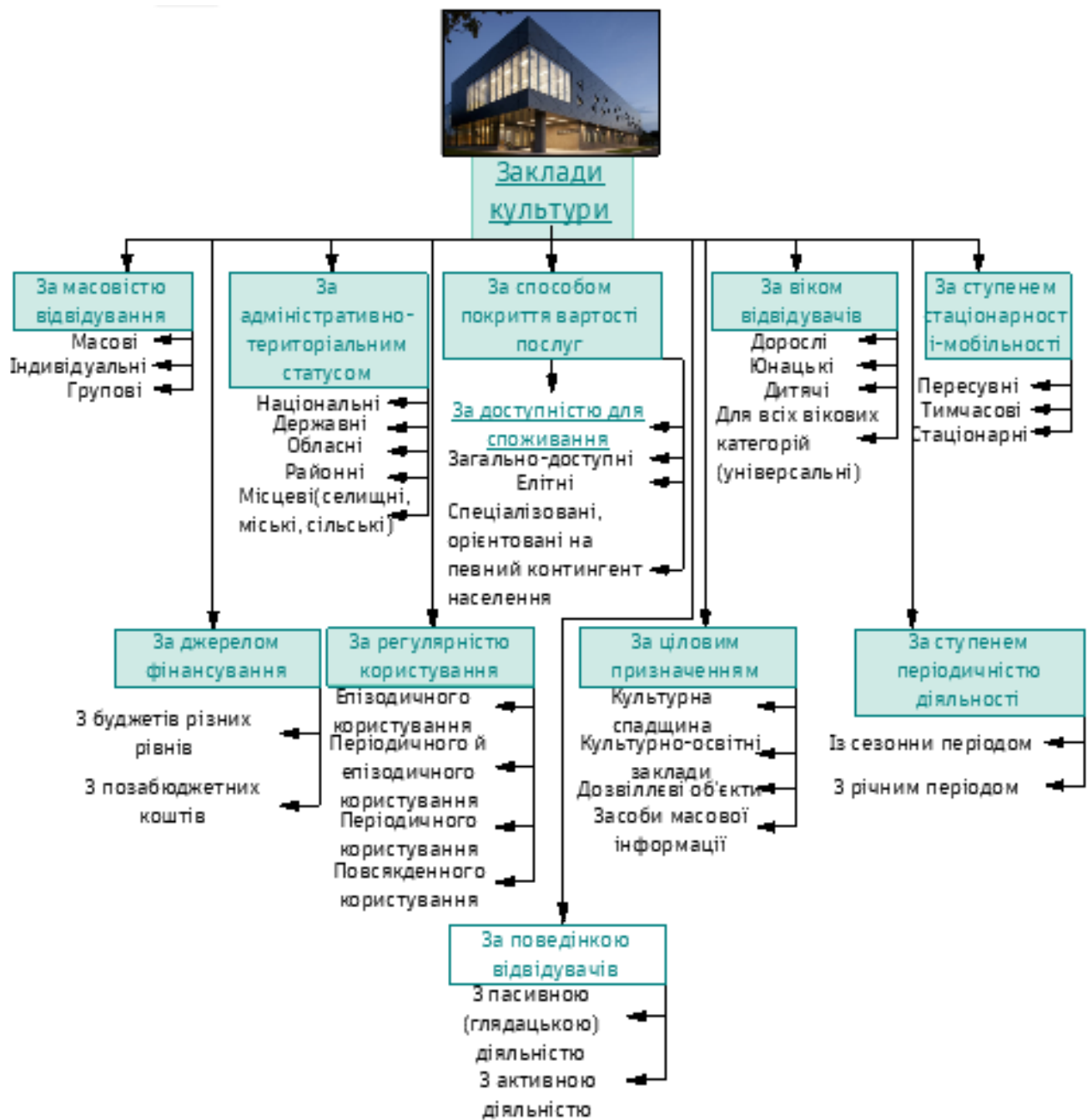
До інженерно-технологічних факторів (вимог), що впливають на формування архітектурно-планувальних рішень культурного центру належать: наявність систем теплопостачання, вентиляції і кондиціонування; технічного поверху, комунікаційних каналів під підлогою або коробів по периметру приміщень; проектування ліфтів; забезпечення системи освітлення культурно-просвітницького центру. Вплив інженерно-технологічних факторів ґрунтується головним чином на необхідності розміщення в структурі будівлі різних інженерних систем, що змушує закладати в проєкт додаткові групи приміщень для розміщення інженерно-технічного обладнання.

Конструктивні фактори здійснюють першочерговий вплив на формування архітектурно-планувального рішення культурного центру. В контексті конструктивних факторів доцільно визначити: конструктивну систему, експлуатаційно-технічні, економічні, санітарні, естетичні вимоги. Розглядаючи вплив конструктивних факторів необхідно визначити найбільш доцільну для культурних центрів каркасну, без каркасну, з не повним каркасом конструктивну систему.

Основними споживачами центру культури є управлінці в сфері культури, працівники закладів культури, молодіжна рада та культурні активісти. На основі зібраної інформації необхідно визначити слабкі та сильні сторони, а також переваги і ризики, які можуть виникнути перед громадою на шляху створення культурно-просвітницького центру. Такі фактори як чисельність жителів та географія громади повинні аналізуватися «в парі», оскільки вони впливають не стільки на вибір змістовного наповнення центру культури, скільки на вибір архітектурної моделі культурного центру за розміром.

Аналіз географії громади слід враховувати її тип(сільська, селищна, міська), її розташування(рівнинна територія чи гірська), кількість населених пунктів в громаді в цілому і кількість населених пунктів, які має обслуговувати культурно-просвітницький центр як основний заклад культури в певній частині громади, відстань від культурного центру до населених пунктів, які він має обслуговувати.

Класифікацію культурно-просвітницьких центрів див. таблицю 2.2.

Таблиця 2.2 - Схема-класифікація закладів культури

2.2 Функціонально-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у малих містах

Профіль культурно-просвітницького центру, функціональна специфіка діяльності і колекцій, національна своєрідність краю, містобудівні особливості розміщення є основними чинниками у проектуванні.

Кожен культурний центр повинен мати індивідуальне архітектурно-художнє рішення, яке визначається конкретною тематикою або загальною і формами діяльності. Особливість всіх центрів – постійне зростання кількості людей, поповнення та оновлення експозицій. Відповідно до цього для культурно-просвітницького центру не може бути запропоновано нормування аналогічно об'єктам типового проектування. Мета дослідження – дослідити основні архітектурно-планувальні організацію культурно-просвітницьких центрів.

При відкритті нових культурних центрів або реконструкції існуючих слід виходити з необхідності створення в регіоні цілісної взаємопов'язаної музейно-виставкової та культурно-просвітницької системи, що включає багатофункціональний культурний центр різних профілів, виставкові зали, коворкінги, майстерні, адміністративні приміщення, навчальні приміщення які сприяють найбільш ефективному і всебічному розвитку малого міста, природи, суспільного розвитку, мистецтва, а також сучасних досягнень в соціально-економічному і духовному житті.

Саме обслуговування відвідувачів становлять основу діяльності культурних центрів, визначають структуру, склад і площі приміщень. Під час проектування центру культури повинен послідовно здійснюватися принцип розділення двох основних технологічних потоків: маршруту відвідувачів і шляхів переміщення головних приміщень і персоналу .

Також, варто зазначити, що культурний центр не є класичним закладом культури в широкому розумінні, оскільки цей тип багатофункціонального закладу дозволяє поєднувати в собі не лише культурну компоненту, а й інші напрями сфери гуманітарної політики та дрібний бізнес. Отже, культурно-

просвітницький центр - пазл, де цілісна «картинка» чи структура складається шляхом комбінування різних варіантів змістовних блоків відповідно до потреб і запитів жителів громади.

Схему варіантів комбінацій основних блоків культурно-просвітницьких центрів див. рис. 2.3.

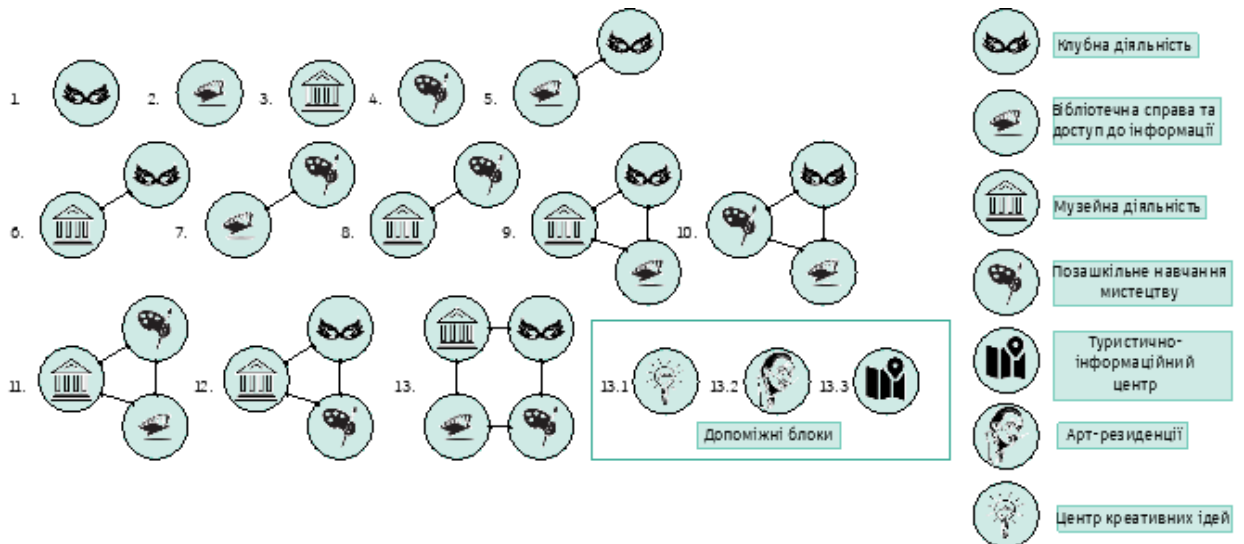

Рис. 2.3 – Схема варіантів комбінацій блоків КПЦ

Все змістовне наповнення КПЦ можна розділити на два великі блоки: блок основної функції та блок допоміжних функцій.

Блок основної функції, що може об'єднатися в діяльність КПЦ, можна розділити на шість модулів:

- арт-резиденції;
- клубна діяльність;
- позашкільне навчання мистецтву;
- бібліотечна справа та доступ до інформації;
- інкубатор креативних ідей;
- музейна справа та виставкова діяльність.

Блок допоміжних функцій, що може об'єднатися в діяльність КПЦ, можна розділити на чотири основні змістовні модулі:

- соціальна підтримка;
- гуманітарний розвиток;
- оздоровчо-спортивна діяльність;

- торгівля і малий бізнес.

Варіанти розділів в організації приміщень блок допоміжних функцій можуть бути максимально різноманітними.

Цифровізація культурних послуг сприятиме підвищенню рівня інклюзивності ЦКП серед інших закладів. Говорячи про інклюзивність, не слід обмежуватися лише думкою про осіб з інвалідністю. Тут слід думати і працювати на задоволення потреб різних спільнот специфічних інтересів. Ці спільноти (мікрогрупи) можуть складатися з етнічних або мовних меншин, з людей, які знаходяться у складних соціально-економічних умовах або неблагополучному становищі чи перебувають на ускладнених географічно-логістичних територіях, є внутрішньо-переміщеними особами, відносяться до маломобільних груп населення або ж осіб з різними видами інвалідності.

До прикладу, в українських музеях та архівах зберігається близько 16 млн предметів національної спадщини, які ніколи не експонувалися. Оцифрування музейних експонатів могло б вирішити питання доступності культурного надбання для України й світу. А завдяки доповненій реальності можна моделювати на основі цих експонатів цілі місцевості, міні вистави і ролики, формувати мобільні ігри тощо. Цікавим варіантом музейної послуги є голограми. Відвідувачі краще сприймуть і запам'ятають візуалізацію ніж розповідь.

1- Варіант архітектурної моделі культурно-просвітницького центру

Блок основної функції:

- багатофункціональна зала-трансформер не менше як на 100 посадкових місць зі сценою (стільці в залі не стаціонарні, що дозволить використовувати її також як танцювальну залу для дискотек, занять танцями серед учнів класів мистецької освіти чи аматорських колективів);
- гримерна (неподалік від багатофункціональної зали);
- малі зали для занять аматорських колективів (образотворче мистецтво, музика, співи, танці – зала із дзеркалами і станком);

- кімнати для зберігання костюмів, реквізиту, обладнання;
- бібліотека з урахуванням місць для читальної зали, стелажів з книгами, комп'ютерів для користувачів, абонементу (стіл прийому/видачі літератури), фондосховища;

- музейна кімната (приміщення для експозиції і виставок та приміщення

для зберігання предметів музейного фонду).

Блок допоміжної функції:

- кав'ярня;
- дитяча кімната або послуги бібліюняні;

Додаткові приміщення

- коридори та загальні холи;
- санітарні приміщення;
- адміністративні приміщення (кабінети директора, працівників за кожним напрямом).

Прикладом 1-варіанту архітектурної моделі КПЦ може слугувати проект ЦКП в Оноківській територіальній громаді Закарпатської області

(див. рис. 2.4).

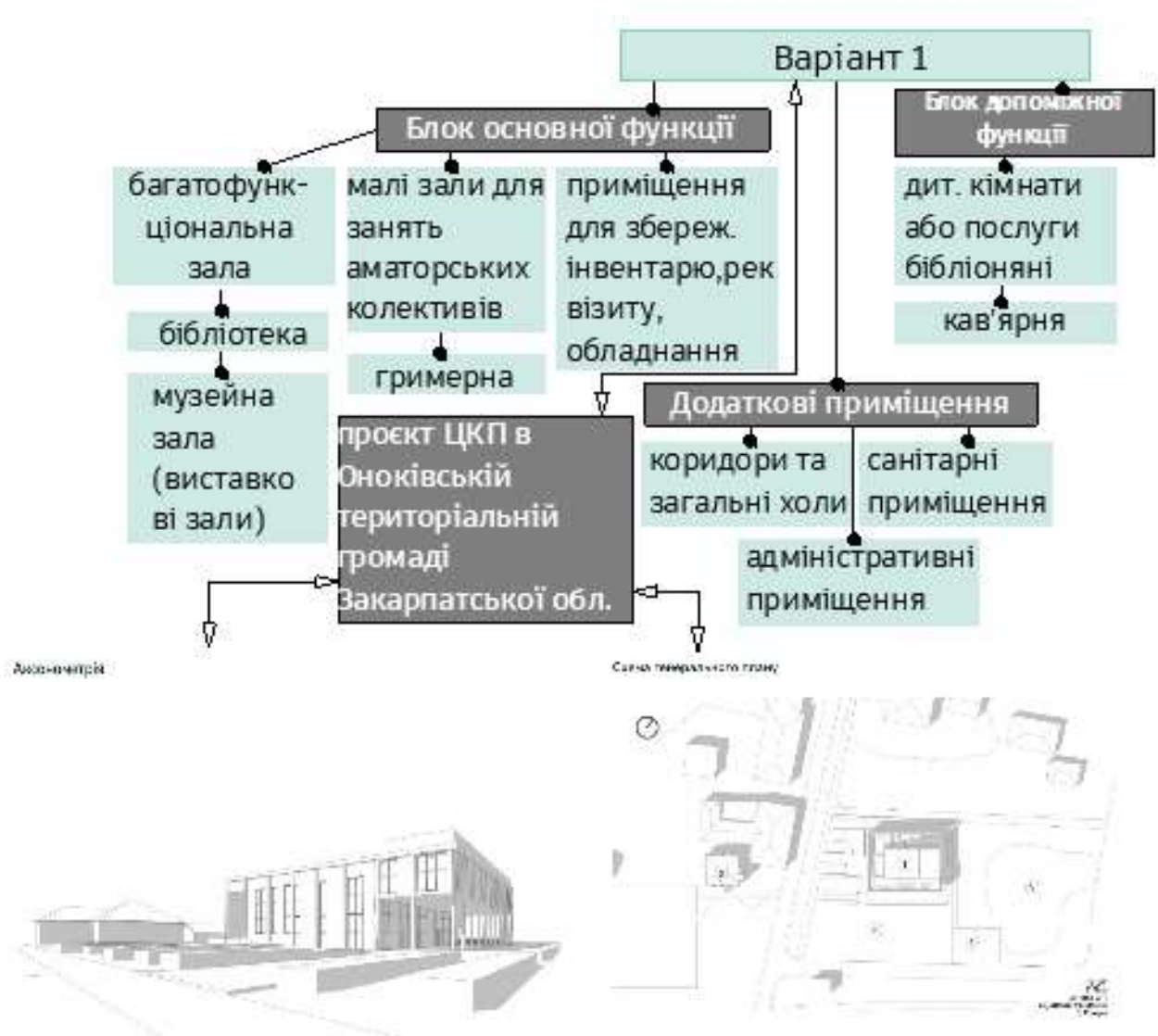

Рис.2.4 - Варіант 1 архітектурної моделі КПЦ

2- Варіант архітектурної моделі культурно-просвітницького центру

Блок основної функції:

- багатофункціональна зала-трансформер не менше як на 100 посадкових місць зі сценою (стілці в залі не стаціонарні, що дозволить використовувати її також як танцювальну залу для дискотек, занять танцями серед учнів класів мистецької освіти чи аматорських колективів);
- концертна зала не менше як на 400 посадкових місць зі сценою;
- гримерна (неподалік від концертної зали);
- малі зали для занять аматорських колективів (образотворче

мистецтво, музика, співи, танці - зала із дзеркалами і станком);

- кімнати для зберігання костюмів, реквізиту, обладнання;
- бібліотека з урахуванням місць для читальної зали, стелажів з книгами, комп'ютерів для користувачів, абонементу (стіл прийому/ видачі літератури), фондосховища;

- музейна кімната (приміщення для експозиції і виставок та приміщення

для зберігання предметів музейного фонду);

- кімнати для класів мистецької освіти (мінімум 3 – для гри на музичних

інструментах, для образотворчого мистецтва, для хореографії);

- коворкінг, що може трансформуватися.

Блок допоміжної функції:

- молодіжний центр;
- тренажерний зал;
- ігрова кімната (настільний теніс, більярд, настільний футбол тощо);
- кабінет психолога;
- центр мов (українська, англійська тощо - на запит громади);
- кав'ярня;
- книгарня;
- аптечний пункт;
- салон краси;
- дитяча кімната з аніматором.

Додаткові приміщення:

- коридори та загальні холи;
- санітарні приміщення;
- адміністративні приміщення (кабінети директора, працівників за кожним напрямом);

- кухня та кімната відпочинку для працівників.

Прикладом 2-варіанту архітектурної моделі КПЦ може слугувати проєкт трансформації будинку культури Василівської територіальної громади Запорізької області в сучасний ЦКП (див. рис. 2.5).

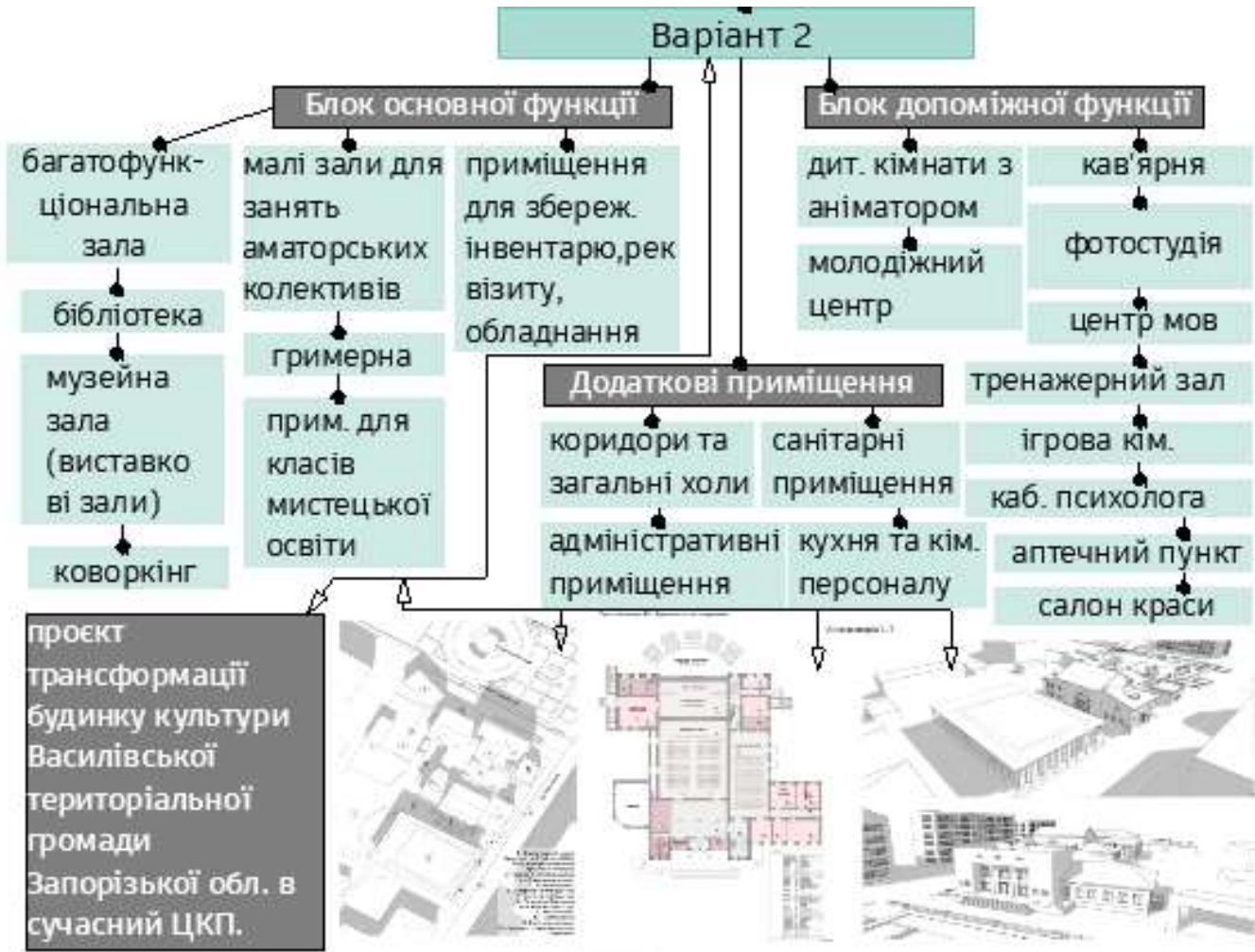

Рис.2.5 - Варіант 2 архітектурної моделі КПЦ

3- Варіант архітектурної моделі культурно-просвітницького центру

Блок основної функції:

- багатофункціональна зала-трансформер не менше як на 100 посадкових місць зі сценою (стілці в залі не стаціонарні, що дозволить використовувати її також як танцювальну залу для

дискотек, занять танцями серед учнів класів мистецької освіти чи аматорських колективів);

- концертна зала не менше як на 650 посадкових місць зі сценою;
- гримерна (неподалік від концертної зали);
- малі зали для занять аматорських колективів (образотворче мистецтво, музика, співи, танці – зала із дзеркалами і станком);
- кімнати для зберігання костюмів, реквізиту, обладнання;
- бібліотека з урахуванням місць для читальної зали, стелажів з книгами, комп'ютерів для користувачів, абонементу (стіл прийому/ видачі літератури), фондосховища;

- музейна кімната (приміщення для експозиції і виставок та приміщення

для зберігання предметів музейного фонду);

- кімнати для класів мистецької освіти (мінімум 3 – для гри на музичних

інструментах, для образотворчого мистецтва, для хореографії);

- кінозал;
- комп'ютерний клуб або Інтернет-центр;
- комп'ютерний клуб або Інтернет-центр;
- креативні дизайн-студії або ІТ-лабораторія (графічний дизайн, робототехніка, аудіовізуальний контент, VR, ландшафтний дизайн, дизайн інтер'єру, курси програмування тощо);

- кімната звукозапису;

- театральна студія;

- зал майстер-класів (гончарство, писанкарство, вишивка, в'язання, крафти тощо);

- караоке.

Блок допоміжної функції:

- молодіжний центр;
- коворкінг;

- тренажерний зал;
- ігрова кімната (настільний теніс, більярд, настільний футбол тощо);
- навчально-дослідна лабораторія для школярів;
- кабінет психолога;
- нотаріус, юрист, державний реєстратор;
- центр мов (українська, англійська тощо - на запит громади);
- квест-кімната;
- гуртки раннього розвитку дитини;
- пошта;
- банкінг (банкомат, відділення банку);
- аптечний пункт;
- салон краси, косметології, масажу;
- кав'ярня;
- книгарня;
- магазин сувенірів;
- невеликі торгові майданчики для підтримки зайнятості жінок соціального підприємництва;
- дитяча кімната;
- фотостудія;
- зали для навчань і тренінгів (стратегування, територіальне планування, урбаністика, міждисциплінарні дослідження тощо, навчання для співробітників закладів громади різних сфер тощо);
- туристично-інформаційний центр.

Додаткові приміщення

- коридори та загальні холи;
- санітарні приміщення;
- адміністративні приміщення (кабінети директора, працівників за кожним напрямом);
- кухня та кімната відпочинку для працівників.

Прикладом 3-варіанту із типового багатофункціонального закладу культури в сучасний центр культурних послуг є проект у Великоолександрівській територіальній громаді Херсонської області (див.рис.2.6).

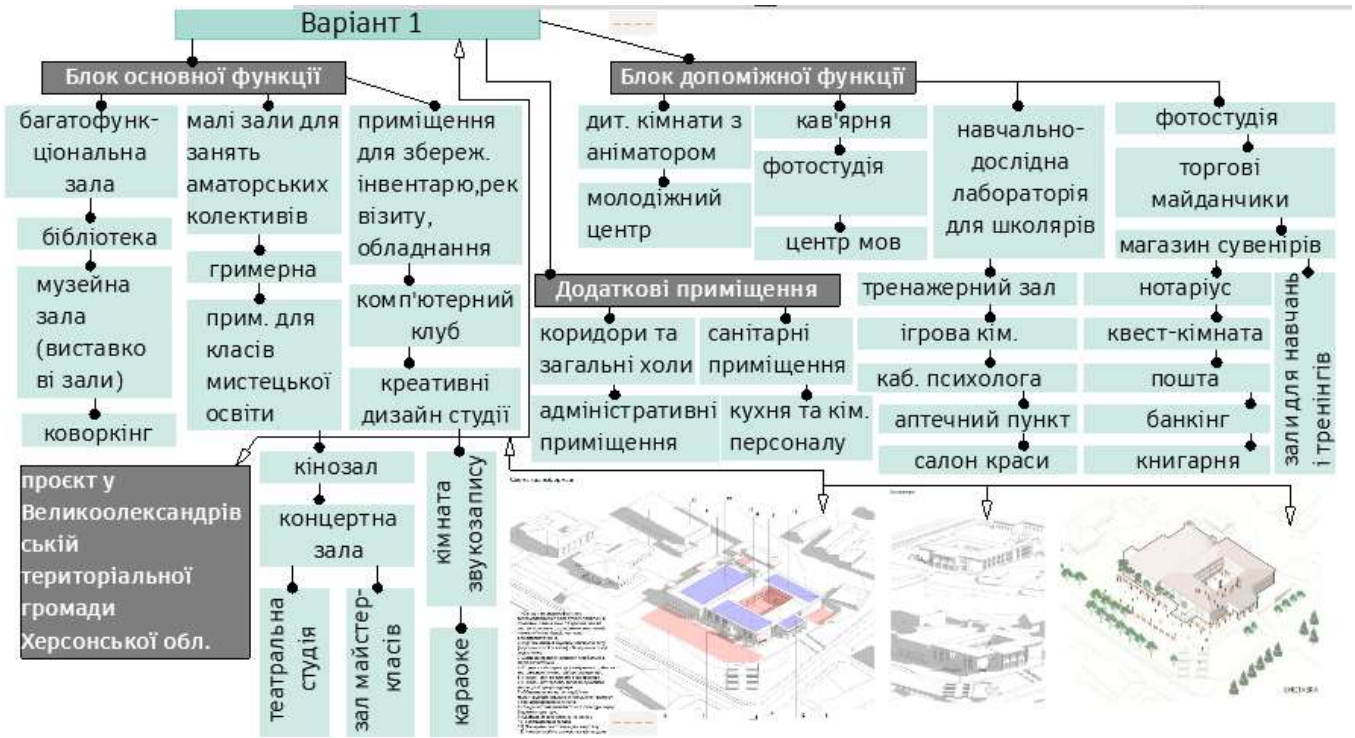

Рис.2.6 – Варіант 3 архітектурної моделі КПЦ

2.3 Містоформуюча роль культурно-просвітницького центру в структурі малого міста.

На планування міст і сіл, інших населених місць громадські будівлі справляють істотний вплив. Прийнята система громадського обслуговування і, навпаки, - містобудівні структури та їх особливості певним чином впливають на типи і архітектуру громадських будівель. Більше того, історія архітектури свідчить про те, що саме місце розташування громадського будинку або його вибір залежить від характеру всього навколишнього середовища, причому на цей вибір впливають такі, здавалося б, не матеріальні чинники, як пам'ять місць (рис.2.7).

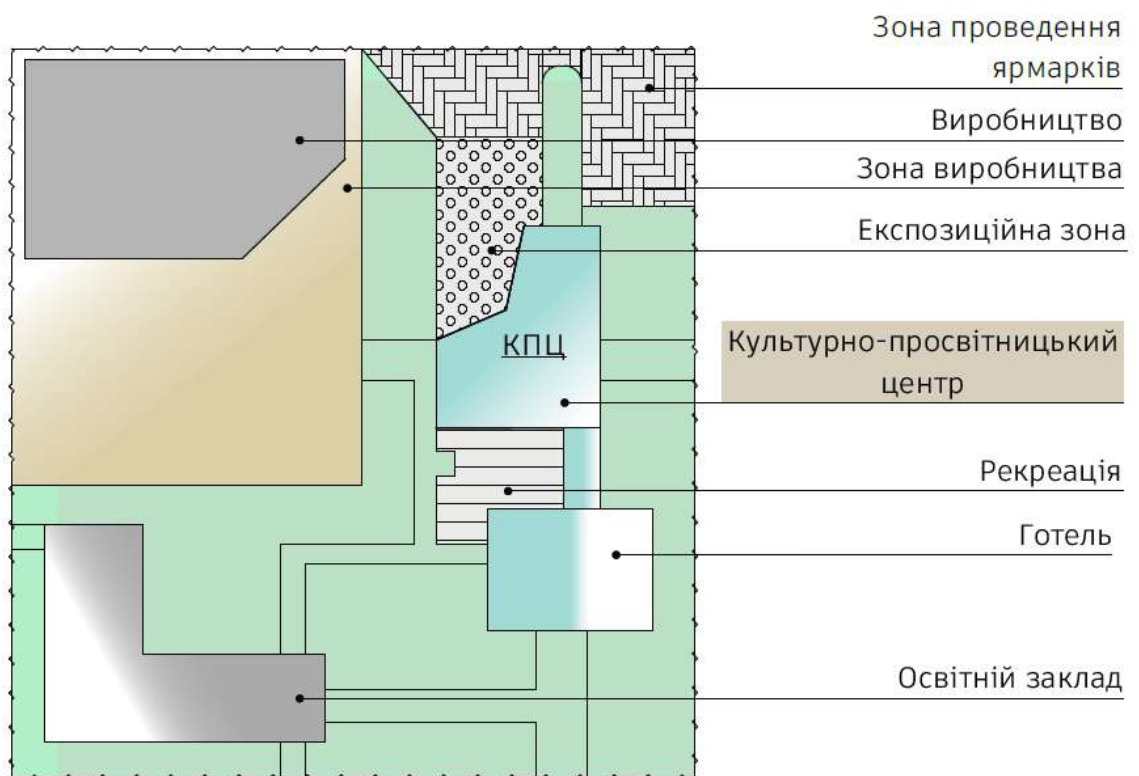

Рис.2.7 - Модель малого міста з КПЦ (гіпотеза дослідження)

У цивілізованому суспільстві людина не може гармонійно розвиватися, не маючи для цього на ряду з різними предметами споживання, що надаються йому суспільством за плату або безкоштовно, розмаїття послуг, не обхідних для задоволення постійно зростаючих життєвих потреб. Весь комплекс або набір послуг, відповідний реальним можливостям суспільства, надається людині за

допомогою сфери обслуговування, тобто сукупністю установ та підприємств: торгівлі, готування, освіти і виховання дітей, медичного обслуговування, культурно-освітніх, транспорту та ін.

Сфера культурного обслуговування населення як система будівель і споруд почала складатися вже в рабовласницькому суспільстві. У цей період з'являються різні види навчальних і видовищних закладів, торгівлі, комунальних і побутових послуг. Розвиток науки і техніки при капіталізмі, що посилювалися процеси суспільного поділу праці зумовили не тільки розширення сфери послуг (повітряний і залізничний транспорт, туризм), але і її вдосконалення (радіо, телефон, телебачення, відеотехніка, інформаційні мережі тощо) і в значною мірою спеціалізацію і розширення номенклатури вже загальноновизнаних будівель і споруд. Багато сучасних громадських будівель в нашій країні виникли після Жовтневої революції 1917р. - Будинки культури, Палаці праці та ін.

Для оптимального функціонування культурно-просвітницьких центрів слід створювати функціонально-планувальну організацію території, яка б задовольняла вимогам доцільного вирішення всього комплексу при раціональному функціонуванні на території кожного культурного закладу, відбивала специфіку кооперування, а також враховувала загальні архітектурні вимоги. Слід дотримуватися наступні функціональні вимоги (див.табл.2.8 та 2.9) до ділянок культурних комплексів:

- Достатність території для будівництва і резервування на перспективний розвиток;
- Чітке функціональне зонування ділянки культурного комплексу;
- Функціональна завершеність групи об'єктів на кожній черги будівництва з максимальним ступенем зручності і можливо короткими зв'язками між будинками;
- Зручний взаємозв'язок окремих зон (за функціональними умовам).

Слід виконувати наступні проектні вимоги:

- Об'ємно-просторова й архітектурна закінченість композиції на різних етапах будівництва по взаємозв'язку з оточуючими міськими територіями;

- Компактність планування і максимальна концентрація споруд на території, у тому числі по етапах будівництва;
- Структурність побудови системи будівель на ділянці навчального комплексу.

Таблиця 2.8 - Функціональні вимоги до території КПЦ

Проект генерального плану культурного комплексу має вирішуватися з урахуванням проекту детального планування навколишньої забудови і враховувати черговість будівництва. При цьому елементи першої черги будівництва повинні розроблятися більш детально. Це дозволить забезпечити подальші оперативні перетворення будівлі та ділянки комплексу. При проектуванні генерального плану навчального та культурного комплексу та визначення його функціонально-планувальної структури слід прагнути до

раціональної інтеграції основних функціональних зон, характерних для всіх культурно-просвітницьких закладів.

Таблиця 2.9 - Функціональні вимоги до території КПЦ

Висновок до розділу 2

У другому розділі розглянули фактори, що впливають на формування об'єкту дослідження, класифікацію КПЦ; дослідили основні архітектурно-планувальну організацію КПЦ. Надали схеми варіантів комбінацій основних блоків КПЦ: клубна діяльність, музейна діяльність, виставкова діяльність, позашкільне навчання мистецтву, арт-резиденції, туристично-інформаційний блок, центр креативних ідей; проаналізували три варіанти арх-моделі КПЦ.

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНЕ РІШЕННЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ЦЕНТРУ У М.КОСТОПОЛІ

3.1 Містобудівні особливості та генеральний план розміщення об'єкта проектування

Історична довідка по території забудови.

Культурно-просвітницький центр у м. Костополі розташовується на вул. Миколи Коперника та вул. Нова. (Рівненська обл., Україна). У нинішній час на цих територіях знаходиться архівне приміщення. Території будівлі розташована біля

районної адміністрації та біля парку (рис.3.1-Ситуаційна схема). Культурно-

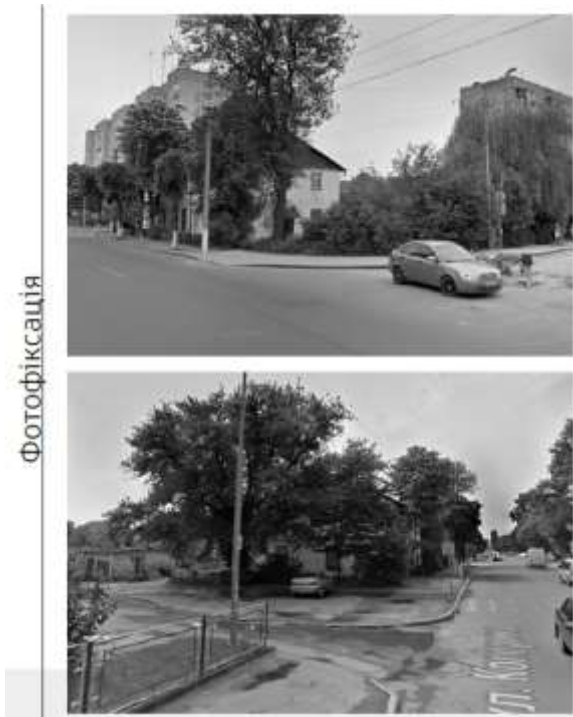
просвітницький центр в малому місті має важливу, іноді навіть містоформуючу функцію. Адже, для економічного, містобудівного, соціально-культурного розвитку м. Костопіль необхідно виявляти і підтримувати його економічний потенціал, яким може бути існуюча в місті промисловість, цінна історична складова, рекреаційні території тощо. Для посилення вже існуючого економічного потенціалу міста необхідно на основі містобудівного та економічного аналізу встановити і розвинути супутні складові, що сприятимуть вливанню інвестицій в основну економічну функцію міста та підвищать її привабливість і ефективність. Саме такі супутні складові можуть бути сформовані в культурно-просвітницькому центрі або, навіть комплексі. Для потенційних інвесторів, туристів та інших зацікавлених осіб потрібно сформувати культурно-побутову базу: готель з конференц-залами, рестораном, кафе, виставкову (музейну) зону експонатів, науково-дослідницьку зону для можливості подальшого вивчення та удосконалення продукції, навчальну зону, експериментальну зону, зону відпочинку, зону демонстрації продукції тощо. Вдало закладені і розвинені в культурно-просвітницькому центрі супутні до основної містоформуючої функції складові можуть значно вплинути на подальший розвиток зазначеної функції, а відповідно і в цілому населеного пункту.

Подібний підхід до подальшого розвитку з формуванням культурно-просвітницького комплексу можна запропонувати в м. Костопіль, де функціонує деревообробний завод компанії «Українські лісопильні». Підприємство спеціалізується на виробництві соснових пиломатеріалів, призначених для виготовлення меблів, столярних виробів та будматеріалів. Економічним стрижнем міста є також Костопільський завод скловиробів. Для підвищення інвестиційної привабливості та туристичної складової міста також доречним буде формування подібного комплексу громадських будівель з готельною, виставковою, торгівельною, рекреаційною, освітньою зонами.

Тому ми пропонуємо побудувати новий зручний культурно-просвітницький центр, який відповідатиме сучасним потребам міста.

Містобудівна ситуація.

Запропонована ділянка проектування складається з двох частин, які перетинає вулиця. Близьке розміщення ділянок проектування до парку з собором св. Петра і Павла, Районної адміністрації, загальної площі (майдану), будинку культури, 3-ох ліцеїв, краєзнавчого музею, Укрпошти обумовлює вдале містобудівне розташування об'єкта проектування (див. рис. 3.2).

Фотофіксація

Рис.3.2 – Фотографії ділянок

На захід від забудови знаходиться залізнична колія. Там розміщується автобусна зупинка і також проходить головна магістраль з інтенсивним рухом. На півночі ділянка межує із адміністрацією міста, рекреаційною зоною(парком). На північному-заході межує з поліклінікою, на півдні та сході з житловими комплексами. Для детального розгляду див. схему розташування об'єкта в системі міста (рис.

3.3), схему організації руху транспорту та пішоходів (рис. 3.4). Розташування КПЦ в центрі міста є зручним для населення.

Рис.3.3 – Схема розташування об'єкта в системі міста

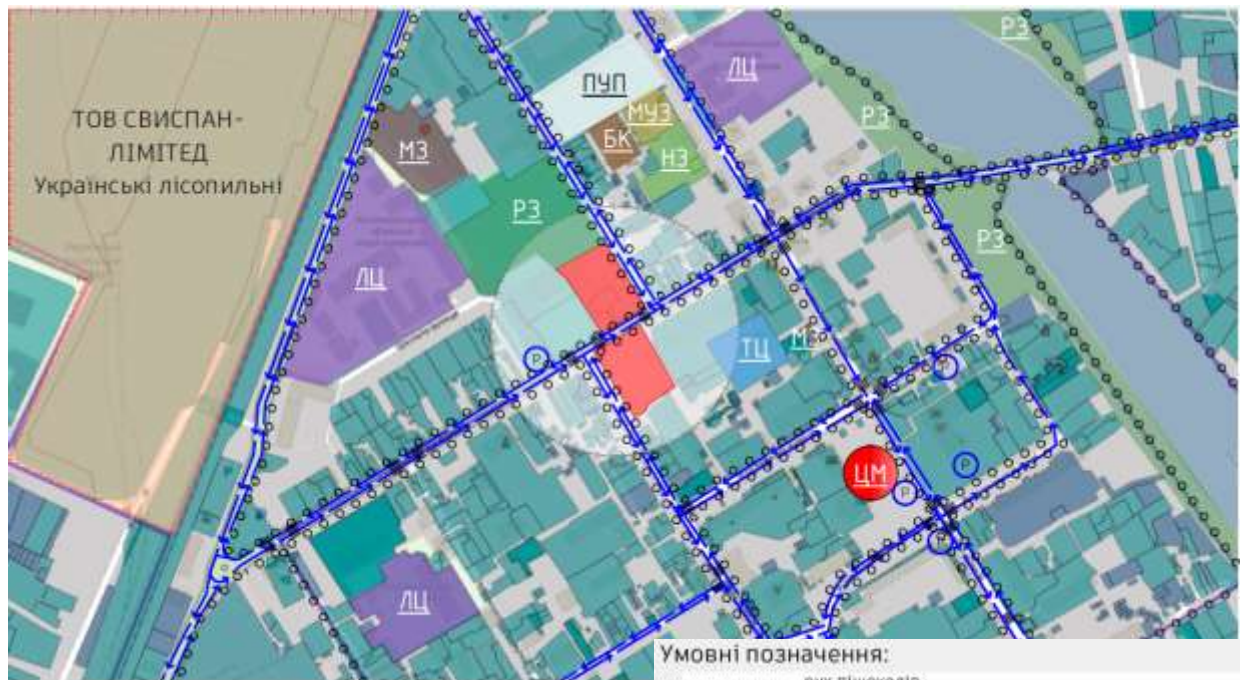

Рис.3.4 – Схема організації руху транспорту та пішоходів

Умовні позначення:

○○○○○○○○○○	рух пішоходів		
→	рух транспорту		
≡	пішохідний перехід	МЗ	медичний заклад
⊙	тимчасова стоянка для автомобілів	ТЦ	торговий центр
⊙	центр міста	РЗ	рекреаційна зона
□	лицей	ПЧП	площа урочистих подій
□	будинок культури		
□	музей		
□	навчальний заклад		

Умови будівництва.

Стан навколишнього середовища – нормальний, об’єкти культурної спадщини – відсутні. **Землі історико-культурного призначення** – відсутні.

Рельєф ділянок – похилий. Абсолютні позначки поверхні ділянок будівництва коливаються в межах 183,00 – 181,00 м над рівнем моря.

Заїзд автотранспорту на проектну територію планується з вул. Коперніка. Режим використання майбутньої забудови цілорічний та цілодобовий.

За фізико-географічним районуванням (кліматична зона) територія відноситься до зони ПВ, підзона II в1 – Полісся. **Клімат** району помірно-континентальний, відносно вологий і теплий, зима м’яка з частими відлигами, літо тепле, з достатньою кількістю опадів. Тривалість днів з температурою повітря $< 8^{\circ}\text{C}$ - 181, із середньою температурою $0,1^{\circ}\text{C}$. Приблизна дата переходу добової температури через 8°C восени - 15.X, весною - 14.IV.

Безморозний період триває 244 днів, абсолютна максимальна температура повітря 38°C , абсолютна мінімальна -35°C , середня температура найбільш холодної п’ятиденки -22°C , середня максимальна температура найбільш теплого місяця $24,2^{\circ}\text{C}$, середня температура опалювального сезону $-0,5^{\circ}\text{C}$ і його тривалість 191 доба.

Глибина сезонного промерзання ґрунту не перевищує 1,1 м. Сніг можливий з листопада по березень, кількість днів - 78. Сніговий покрив в цілому нестійкий, що пояснюється досить частими відлигами. В середньому товщина снігового покриву у січні-лютому становить 6-9 см (максимальна до 32-39 см).

Таблиця 3.1. Процент повторення напрямку вітрів

Напрямок	Пн	Пн-Сх	Сх	Пд-Сх	Пд	Пд-Зх	Зх	Пн-Зх	Штиль
Січень	5,1	3,0	9,9	13,1	11,4	15,2	34,2	8,1	4,0
Липень	11,4	6,3	8,9	9,3	8,0	11,4	29,1	15,6	8,9

Переважаючим напрямком вітрів є: взимку - західний, влітку - західний та північно-західний.

Таблиця 3.2. Основні кліматичні показники

№ п/п	Назва параметру	Од. виміру	Величина
1	Кількість градусо-днів опалювального періоду	град/днів	3500
2	Середньорічна температура повітря	°С	+7,4
3	Найхолодніша доба забезпеченістю 0,92/0,98	°С	-25/-27
4	Найхолодніша п'ятиденка забезпеченістю 0,92	°С	-21
5	Найжаркіша доба забезпеченістю 0,95	°С	27
6	Найжаркіша п'ятиденка забезпеченістю 0,99	°С	23
7	Середня за рік відносна вологість	%	77
8	Кількість опадів за рік	мм	613-633
9	Середньорічна швидкість вітру	м/с	3,1
10	Кількість ясних/похмурих за рік днів	доба	32,2/133,6

Місцеположення, рельєф

Для Полісся характерна слабка розчленованість рельєфу, невеличка глибина врізки річних долин, які мають, як правило, добре розвинену заплаву та одну, дві невисокі тераси, а також широке розповсюдження заболочених ділянок.

Ґрунти

Ґрунти території представлені дерново-підзолистими неоглеєними та глеюватими зв'язнопіщаними, на піщаних відкладах (агрогрупа 5б).

Згідно містобудівного районування на основі природно-географічних та інженерно-будівельних умов, територія відноситься до сприятливих містобудівних умов.

Гідрогеологічні умови і питання водопостачання

Даний район характеризується наявністю водоносних горизонтів в відкладах палеозою, мезозою і кайнозою.

Горизонт слабо напірного типу. Верхнім водотривам є піски та суглинки четвертинного віку. У подошві горизонту водотривкі шари відсутні, тому горизонт гідравлічно зв'язаний з нижче залягаючим поліським водоносним

горизонтом. Величина напору над покрівлею крейдових порід складає 6,0-17,0 м. Статичні рівні на глибинах 0,5-5,0 м. Водозбагаченість горизонту значна. Водопровідність оцінюється у 190-240 м²/добу. У якісному відношенні горизонт захищений від поверхневого забруднення потужною товщею четвертинних відкладів. У водах верхньокрейдяного горизонту вміст загального заліза перевищує гранично допустимі концентрації відповідно до ДСанПіНу 2.2.4-171-10. Водонесний горизонт для централізованого водопостачання використовується разом з водонесним горизонтом у поліських відкладах рифею, що залягає нижче.

Водонесний горизонт відкладів нижнього палеозою розповсюджений в тріщинуватих пісковиках на глибині 29-65 м. Свердловини, які розташовані в долинах рік і які відкрили води цих порід, як правило, самовиливаючі. Дебіти свердловин коливаються від 12-20 м³/год до 40 м³/год.

Підземні води палеозойських відкладів характеризуються невеликою мінералізацією, доброї якості і придатні для водопостачання.

Існуюче водозабезпечення відбувається за рахунок експлуатації підземних вод та відомчих свердловин різних підприємств.

Геологічна будова

У геологічному відношенні територія зверху вниз має наступну будову:

- четвертинні відклади представлені до глибини 7,0-12,0 м флювіогляціальними, кварцовими, середньозернистими пісками, нижче до глибини 13,0-21,0 м залягають сірі, щільні суглинки;
- верхньокрейдіві відклади представлені білою, писальною, тріщинуватою крейдою потужністю 17-39 м;
- відклади поліської серії середньо-верхнього рифею, які представлені перешаруванням пісковиків, аргілітів, алевроїтів, підстеляють верхньокрейдіві утворення.

Інженерно-геологічні умови

В інженерно-геологічному відношенні територія відноситься до території сприятливої категорії для забудови з ухилом поверхні від 0,5 до 10 %, рівнем

підземних вод глибше 3 м від поверхні землі, складені пісками, глинами з розрахунковим тиском на них не більше 1,5 кг/см².

Згідно загального районування території України за складністю інженерно- геологічних умов (ДСТУ -Н Б В.1.1-27:2010) територія відноситься до територій з незначною інженерно-геологічною складністю освоєння (наявне природне підтоплення).

Аналіз сучасного стану даної ділянки та прилеглих територій свідчить про те, що розміщення громадської забудови на даній ділянці не суперечить державним будівельним нормам і правилам, діючій містобудівній документації.

Генеральний план розміщення об'єкта проектування

Місце розташування: вул. Нова, Коперника, Незалежності м. Костопіль, Рівненської області.

Ділянка проектування, площею 0,8958 га, розташована на місці закинутого архівного приміщення, яке у нинішній час має занедбаний стан. Запропонована ділянка проектування складається з двох частин, які перетинає вулиця. Близьке розміщення ділянок проектування до парку з собором св. Петра і Павла, Районної адміністрації, загальної площі (майдану), будинку культури, 3-ох ліцеїв, краєзнавчого музею, Укрпошти обумовлює вдале містобудівне розташування об'єкта проектування. Розпланувальна межа – території, що проектується, обмежена дорогами місцевого значення, територіями житлової та промислової забудови.

Генеральним планом передбачається максимально ефективно та раціональне використання території з розміщенням на ній:

1. Культурно-просвітницького центру.
2. Готель
3. Експозиційна зона
4. Майданчиків для відпочинку дорослих.
5. Відкрита парковка.
6. Господарський двір.

На території КПЦ передбачено транспортні проїзди, пішохідні комунікації, майданчики для відпочинку, розміщення контейнерів для збирання відходів, зони озеленення.

Будівлі, споруди та майданчики розміщуються на плані з дотриманням протипожежних відстаней між будинками відповідно до ДБН Б.2.2-12:2018 та забезпечення нормативної інсоляції та аерації.

Система внутрішніх проїздів забезпечує зручне транспортне обслуговування та безпеку пересування населення по території району, а також ізоляцію забудови від транспортного шуму. Заїзд на територію житлового комплексу передбачено з вулиць Нова та Незалежності шириною 6 м.

Для організації руху пішоходів передбачені тротуари шириною не менше 1,5 м. В усіх місцях перетину пішохідних шляхів з проїздами передбачені плавні переходи для зручності пересування маломобільних груп населення. [25]

Проектом передбачено влаштування місць для зберігання автомобілів, які представлені стоянками в паркінгу відповідно до нормативних вимог.

Запроектвані проїзди забезпечують проїзд пожежних машин та доступ пожежників з автодрабин і автопідйомників до громадських будинків. Проїзд пожежної машини забезпечений по твердому покриттю згідно ДБН Б.2.2-12:2018. [26]

Благоустроєм території передбачено:

- влаштування проїзду, тротуарів, групових майданчиків, рекреаційних зон, експозиційних зон;
- озеленення території газоном, посадка декоративних кущів, посадка дерев;
- розміщення на території лавок, урн для сміття;

Проектом передбачено озеленення територій, майданчиків відпочинку, відповідно до нормативних вимог. Генеральним планом передбачено зручні під'їзди до будівлі готелю.

Проектом передбачається озеленення території, висадка дерев та кущів, максимальне збереження існуючих зелених насаджень – згідно плану

благоустрою території . Вільна від забудови та покриття територія відводиться під газон. Газон утворюється підготовкою ділянок, підсіпкою рослинного ґрунту товщиною 20 см та посівом газонної суміші.

3.2 Архітектурно-планувальне рішення культурно-просвітницького центру.

Основні функції:

1. Виробничий блок
2. Вхідний блок
3. Адміністративно-господарський блок
4. Блок конференц-залу
5. Блок інформаційного центру

6. Виставковий блок
7. Культурний блок
8. Зона пішохідних комунікацій з благоустроєм та озелененням
9. Навчальний блок
10. Музейний блок
11. Готельний блок
12. Блок технічних приміщень

Перелік приміщень та їх орієнтовна площа:

Експлікація приміщень 1 пов.											
№	Найменування	Площа	№	Найменування	Площа	№	Найменування	Площа	№	Найменування	Площа
01	Фойє	5,91,66	26	Розважальна	31,63	54	Ресторан новорічного	19,65	76	Приміщення медичного	8,39
02	Хол	23,62	27	Складно-майстерня	983,64	52	С/М МПЗ	11,75	77	С/М МПЗ	3,40
03	Складно-лінійна	15,76	28	Кабінет заступника майстра	31,36	53	Коворкінг	24,20	78	С/М МПЗ	2,93
04	Складно-лінійна	15,76	29	Коридор	6,91	54	Коворкінг	30,66	79	С/М ч.	10,85
05	Ліфтовий хол	3,81	30	Медичний	2,67	55	Коворкінг	30,80	80	С/М ж.	12,53
06	Ліфтовий хол	3,35	31	С/М МПЗ	3,54	56	Кухня самообслуговування	10,72	81	Тамбур	3,33
07	Приміщення	7,33	32	Роздавальне ч.	14,24	57	Фойє	198,70	82	Гардероб	2,98
08	Приміщення для лекційного залу	7,45	33	Роздавальне ж.	35,43	58	Тамбур	3,29	83	С/М	8,97
09	Адміністративне	15,57	34	Тамбур	26,86	59	Приміщення охорони	5,40	84	Зал 1	43,57
10	Приміщення	6,56	35	Коридор	3,87	60	Приміщення персоналу	14,81	85	Зал 2	36,62
11	С/М ч.	3,59	36	Коридор	33,36	61	Кабінет керівника адміністрації	16,85	86	Коридор	5,23
12	С/М ж.	3,43	37	Фойє	134,64	62	Приміщення диспетчерської служби	17,34	87	Коридор	8,34
13	Конференц-зал	189,69	38	Складно-лінійна	16,64	63	Буфет	17,81	88	Кухня	29,88
14	Тамбур	4,69	39	Ліфтовий хол	3,37	64	Склад буфету	4,53	89	Мийна	2,54
15	Експозиційний зал	206,83	40	Вестибюль до фойє залу	89,18	65	Склад інвентарю	3,78	90	С/М персоналу	3,93
16	С/М ж.	10,05	41	Роздавальне ж.	21,88	66	Приміщення охорони	11,81	91	Приміщення персоналу	4,06
17	С/М ч.	12,88	42	С/М ж.	10,00	67	Комп'ютерний зал	54,83	92	Друкарня кабінета	1,36
18	Диспетчерська	6,70	43	Роздавальне ч.	12,96	68	Гардероб	9,90	93	Склад	2,31
19	Електропункт	6,31	44	С/М ч.	9,96	69	Ліфтовий хол	2,95	94	Коридор	3,13
20	Роздавальне ж.	8,56	45	Готельний зал	121,85	70	Складно-лінійна	45,79	95	Тамбур	2,64
21	Роздавальне ч.	8,48	46	Фойє-зал	24,83	71	Коридор	3,78			
22	Фінансовий відділ	34,16	47	Адміністратор жінки	4,24	72	Буфет	9,06			2 074,96 м ² .
23	Приміщення технічного виконання операцій для виставки	45,71	48	Інвентаря	2,90	73	Кабінет директора	7,26			
24	Складно-лінійна	15,66	49	Кухня та сервісний	2,90	74	Кабінет заступника	10,00			
25	Склад	44,15	50	Тамбур	3,11	75	Тамбур до медичного	3,86			

Експлікація приміщень 2 пов.

№	Найменування	Площа	№	Найменування	Площа	№	Найменування	Площа
01	Фойє	474,75	38	С/в унісекс	13,71	68	С/в	5,53
02	Сходова клітина	15,77	39	Ресепшен	18,65	69	Інвентарна	2,80
03	Сходова клітина	15,66	40	Приміщення коворкінгу	24,04	69	С/в	5,53
04	Сходова клітина	15,78	41	Приміщення коворкінгу	30,68	70	Інвентарна	2,57
05	Ліфтовий хол	2,35	42	Приміщення коворкінгу	38,85	70	С/в	5,53
06	Ліфтовий хол	3,81	43	Кухня самообслуговування	19,72	71	Номер №11	25,58
07	Клас художнього керівництва	100,22	44	Ліфтовий хол	2,37	71	С/в	5,53
08	Тераса	37,08	45	Коридор	28,87	72	Номер №10	16,72
09	Виставковий зал	158,77	46	Приміщення коворкінгу	26,11	72	С/в	5,53
10	Клас культури побуту	65,85	47	Приміщення коворкінгу	38,99	73	Номер №9	16,68
11	Зала загальних зібрань	140,56	48	С/в ж.	4,88	73	С/в	5,53
12	Робоча кімната	21,03	49	С/в ч.	4,88	74	Номер №8	16,68
13	Елект рошитова	15,57	50	С/в ж.	10,47	75	Номер №7	16,68
14	Клас ремесел	44,47	51	С/в ч.	10,43	76	Номер №4	16,72
15	Клас деревини	41,43	52	Зимовий сад	201,36	77	С/в	16,68
16	Клас вітражу	41,43	53	Фойє	200,64	78	Номер №2	16,67
17	Склад для зберігання інвентарю	11,90	54	Сходова клітина	15,78	79	Номер №1	30,73
18	Кабінет завгоспа	13,34	55	Ліфтовий хол	2,35	80	Балкон	8,41
19	Коридор	18,60	56	Кімната персоналу	7,68			2 956,36 м ²
20	Кабінет техперсоналу	18,27	57	Пральня	5,05			
21	Бухгалтерія	16,01	58	Кімната персоналу	16,46			
22	Кабінет директора	16,49	59	Номер №3	16,36			
23	Приміщення педагогічного колективу	44,12	60	С/в	5,37			
24	Розвантажувальна	31,63	61	С/в	5,37			
25	Склад зберігання інвентарю	34,16	62	Номер №5	16,36			
26	Ремонтна майстерня	35,73	62	С/в	5,37			
27	Склад інвентарю	34,16	63	Номер №6	16,36			
28	Коридор	33,36	63	С/в	5,05			
29	С/в ж.	8,58	64	С/в	5,37			
30	С/в ч.	8,46	64	Технічне приміщення	8,27			
31	Диспетчерська	6,70	65	Ліфтовий хол	5,95			
32	Елект рошитова	6,70	65	С/в	5,53			
33	С/в ч.	10,88	66	С/в	5,53			
34	С/в ж.	10,65	66	Сходова клітина	14,52			
35	Перехід	150,66	67	Номер №13	16,06			
36	Сходова клітина	16,44	67	С/в	5,53			
37	Фойє	126,37	68	Номер №12	29,55			

	Експлікація приміщень 3 пов.
--	------------------------------

№	Найменування	Площа	№	Найменування	Площа
01	Комп'ютерна зала	32,62	41	Ліфтовий хол	2,35
02	Майстерня рисунку та живопису	67,67	42	Кімната персоналу	7,68
03	Фойє	476,13	43	Пральня	5,05
04	Майстерня скульптури	66,64	44	Кімната персоналу	16,46
05	Сходова клітина	15,77	45	Номер №3	16,36
06	Сходова клітина	15,66	46	С/в	5,37
07	Сходова клітина	15,78	47	С/в	5,37
08	Ліфтовий хол	2,35	48	Номер №5	16,36
09	Ліфтовий хол	3,81	49	С/в	5,37
10	Кабінет відкритих занять	44,47	50	Номер №6	16,36
11	Драматично-літературна студія	41,43	51	С/в	5,05
12	Інвентарна	5,38	52	С/в	5,37
13	Студія вокалу	41,43	53	Технічне приміщення	8,27
14	Склад апаратури	11,90	54	Ліфтовий хол	5,95
15	Кабінет техперсоналу	13,34	55	С/в	5,53
16	Коридор	18,60	56	С/в	5,53
17	Кабінет директора	18,27	57	Сходова клітина	14,52
18	Методичний кабінет	16,01	58	Номер №13	16,06
19	Кабінет психолога	16,49	59	С/в	5,53
20	Приміщення педагогічного колективу	44,12	60	Номер №12	29,55
21	Тераса	214,27	61	С/в	5,53
22	Склад музичних інструментів	34,16	62	Інвентарна	2,80
23	Індивідуальний кабінет	9,94	63	С/в	5,53
24	Індивідуальний кабінет	12,09	64	Інвентарна	2,57
25	Технічне приміщення	35,73	65	С/в	5,53
26	Образотворчо-теоретичні заняття	16,06	66	Номер №11	25,58
27	Студія дизайну	15,49	67	С/в	5,53
28	Фотостудія	67,86	68	Номер №10	16,72
29	Кабінет натуралістів	15,49	69	С/в	5,53
30	Кімната індивідуальних занять	15,49	70	Номер №9	16,68
31	Коридор	6,88	71	С/в	5,53
32	Кабінет рукоділля	10,53	72	Номер №8	16,68
33	Диспетчерська	6,70	73	Номер №7	16,68
34	Електрощитова	6,70	74	Номер №4	16,72
35	С/в ч.	10,88	75	С/в	16,68
36	С/в ж.	10,65	76	Номер №2	16,67
37	Фойє	147,76	77	Номер №1	30,73
38	Сходова клітина	15,78	78	Балкон	8,41
39	Сходова клітина	15,78			2 056,67 м ²
40	Ліфтовий хол	2,37			

Експлікація приміщень 4 пов.

№	Найменування	Площа
01	Фойє	147,76
02	Сходові клітини	15,78
03	Ліфтовий хол	2,35
04	Кімната персоналу	7,68
05	Пральня	5,05
06	Кімната персоналу	16,46
07	Номер №3	16,36
08	С/в	5,37
09	С/в	5,37
10	Номер №5	16,36
11	С/в	5,37
12	Номер №6	16,36
13	С/в	5,05
14	С/в	5,37
15	Технічне приміщення	8,27
16	Ліфтовий хол	5,95
17	С/в	5,53
18	С/в	5,53
19	Сходові клітини	14,52
20	Номер №13	16,06
21	С/в	5,53
22	Номер №12	29,55
23	С/в	5,53
24	Інвентарна	2,80
25	С/в	5,53
26	Інвентарна	2,57
27	С/в	5,53
28	Номер №11	25,58
29	С/в	5,53
30	Номер №10	16,72
31	С/в	5,53
32	Номер №9	16,68
33	С/в	5,53
34	Номер №8	16,68
35	Номер №7	16,68
36	Номер №4	16,72
37	С/в	16,68
38	Номер №2	16,67
39	Номер №1	30,73
40	Балкон	8,41
		581,73 м ²

Культурно-просвітницький центр складається з 3-ох окремих споруд, які з'єднані переходами між собою на 2-му поверсі. Умови перебування людей в комплексі сформовані автономністю громадського простору, високий рівень його функціонування передбачає створення пішохідної зони без автомобілів в середині комплексу та максимальне збереження існуючих багаторічних зелених насаджень.

На території комплексу КПЦ розміщені місця для тимчасового зберігання автомобілів КПЦ.

КПЦ складається з 3-ох будинків, які мають різну поверховість (3-ох, 2-ох та 4-ьох поверхів).

Перший поверх комплексу складається з приміщень вестибюльної групи(вхідна група), а саме з приміщень персоналу, с/в, ліфтові холи, зони рекреації, невеликі допоміжні складські приміщення. Також, запроектовані окремі входи до громадської споруди, які включають в себе тамбур, коридор, ліфтові

холи та сходові клітини; запроектовані приміщення конференц-залу, експозиційна зала, яка має свою структуру приміщень(с/в, склади, виставкові фонди, прим. персоналу, прим. експозиційних матеріалів, влаштували відкриті виставкові площі); блок технічних приміщень.

З вестибюльною групою межують виробничі приміщення (основна орієнтація на оброблення деревини) з входом з головного вестибюль та

самостійним входом з вул. Нова. Для забезпечення відвідувачів, співробітників належними умовами запроектовано комфортні роздягальні.

Проектом передбачено фітнес-зал з ресепшеном, приміщеннями для персоналу, роздягальні ж. і ч., с/в та душові, гардеробні; головний спортивний зал(тренажерний) та окремий зал для фітнесу. Передбачено евакуацію з фітнес-залу на відкриту територію.

Також, на 1-пов. та 2-пов. включно забезпечено відвідувачам коворкінг з стаціонарними комп'ютерами, ресепшеном, с/в, кухнею самообслуговування та зоною рекреації, фойє з виходом на терасу (зимовий сад) облаштований перголами та меблями(стільцями, столами та «кріслами-мішками»).

Окремою будівлею запроектований готель, ресторан та адміністративно-господарські приміщення. (Готельний , ресторанний та адміністративно-господарський блоки).

На 1-пов. розташований адміністративно-господарський блок, а саме прим. директора, бахгалтерії, каб. завгоспа, гардероб, блок приміщень медпункту, блок с/в, прим. персоналу та охорони, диспетчерської; кабінет чергового адміністратора. Вхід в споруду відбувається через головний хол з рекреаційними зонами, має свій буфет та комп'ютерний зал.

Ресторанний блок в себе включає тамбури, с/в, два головних зали, кухня та допоміжні до неї приміщення(мийка, склад, холодильник, прим. зберігання їжі, коридор), та евакуаційний вихід.

Готельний блок шириться з 2-пов. по 4-пов., який складається з 42 номерів, з кім. Персоналу, ресепшену, пральної, інвентарної та тех. приміщень.

Висота 1-пов. складає 4,6 м (від підлоги до підлоги).

Другий поверх КПЦ передбачено розміщенням приміщень навчального, виставкового, готельного, інформаційного блоків з рекреаційною зоною. Пересування між цими всіма блоками відбувається через вертикальні та горизонтальні комунікації(сходові клітини, ліфти, коридори), через два надземні переходи.

Навчальний блок включає в себе приміщення педагогічного колективу, каб. директора, бухгалтерія, кім. тех. персоналу, склади, каб. завгоспа; класи вітражу, деревини, ремесел, культури побуту, художнього керівництва з терасою, зала загальних зібрань.

Виставковий блок складається з виставкової зали, складу інвентарю, ремонтної майстерні, розвантажувальної. Всі вище перелічені блоки включають в себе горизонтальні та вертикальні зв'язки(сходові клітини, ліфти, коридори).

Третій поверх КПЦ передбачає розміщення навчального та інформаційного блоків. Присутні блоки с/в, фойє, рекреаційна зона та сходові клітини. Запроєктовані індивідуальні класи для занять, студії, аудиторії, склади, тераса – зимовий сад, прим. для викладачів, майстерні, тех. приміщення, комп'ютерна зала.

Висота 2-4 пов. складає 3.0 м
(від підлоги до підлоги).

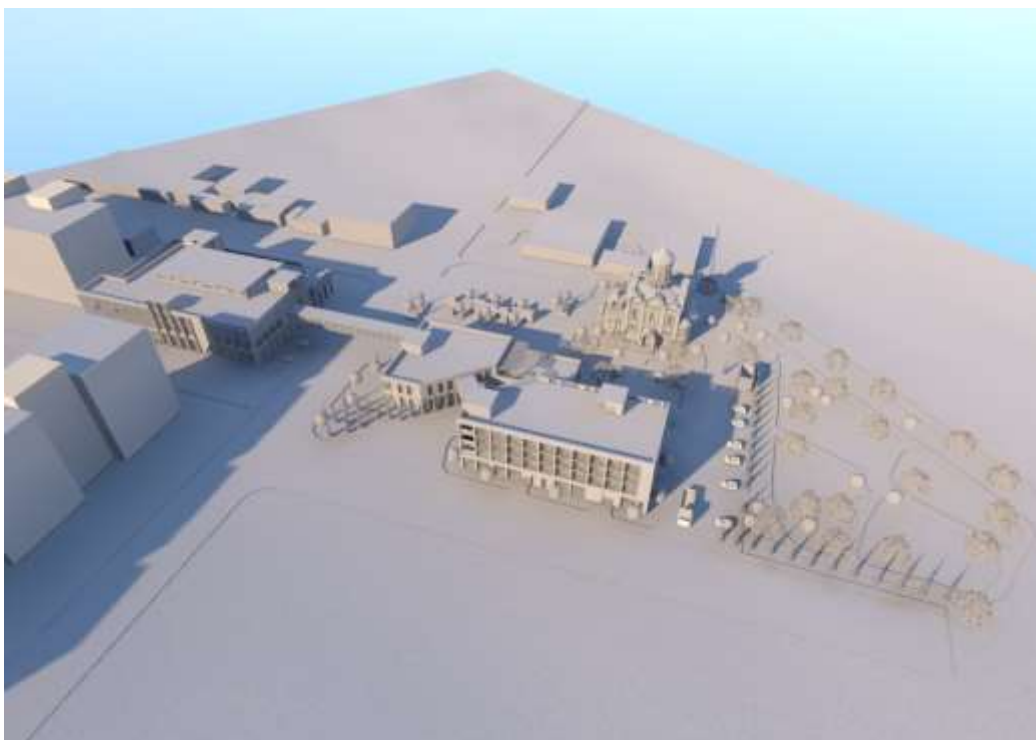

Рис.3.6.
Вигляд
об'єкту
проєктування
з висоти
пташиного
погляду

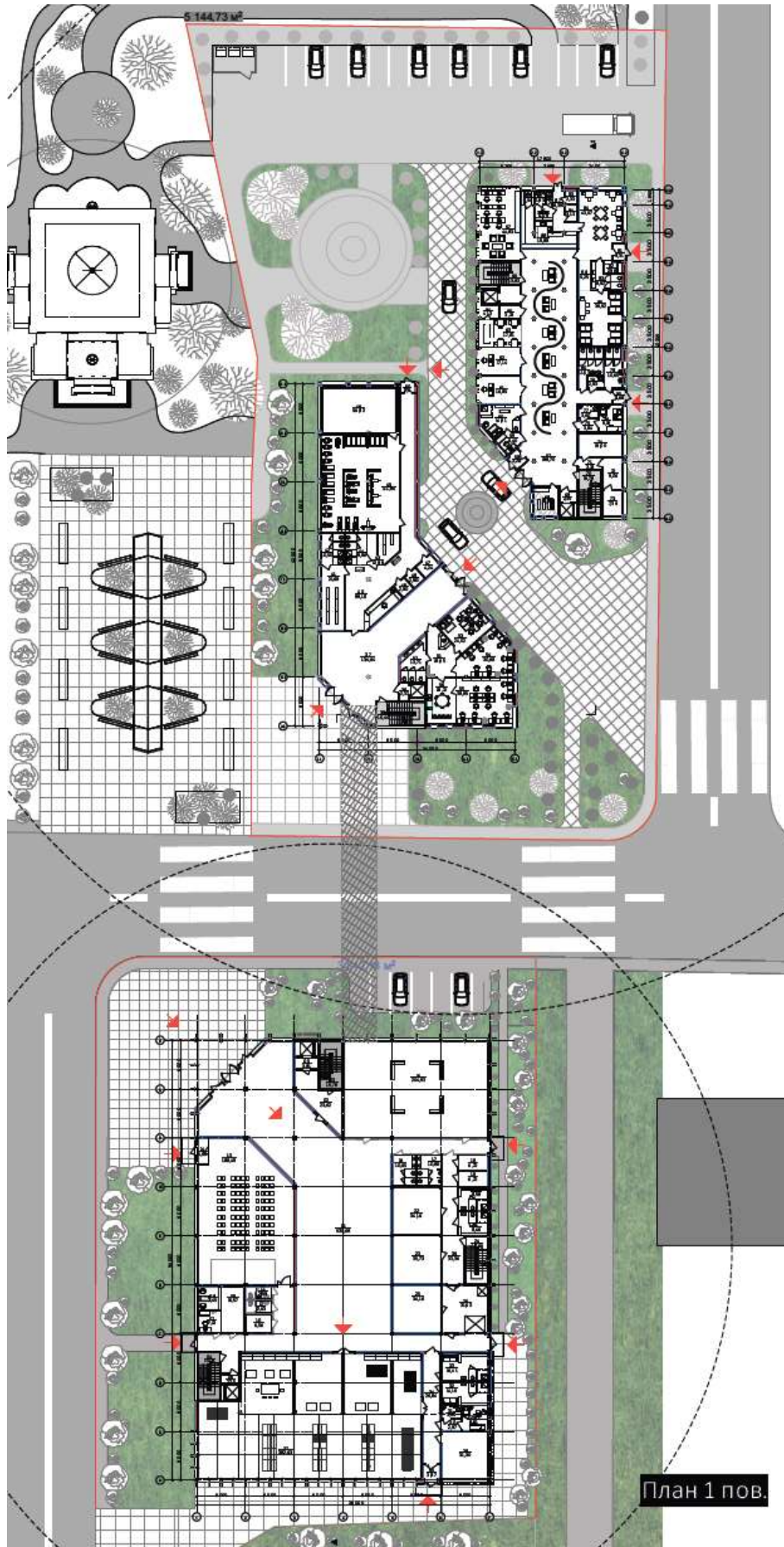

Рис.3.7. План 1-го поверху на відм. 0.000.

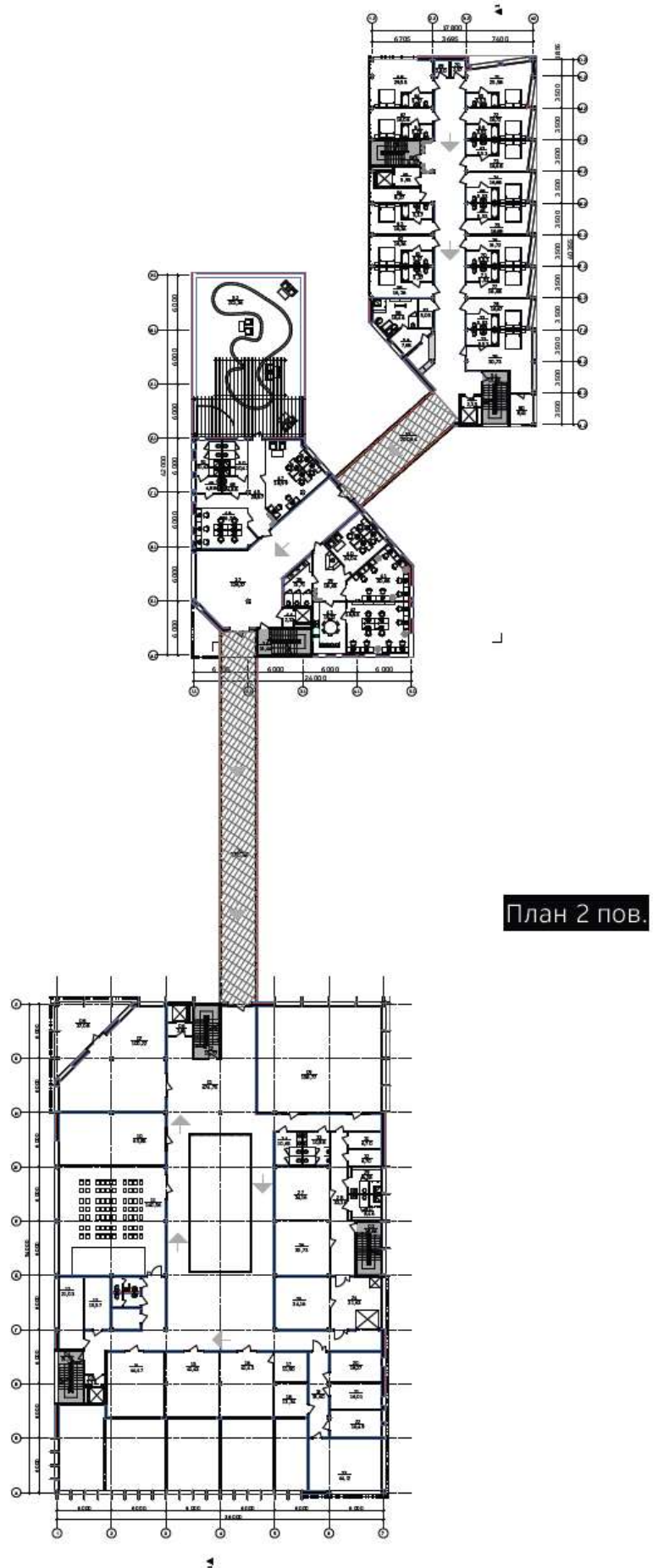

Рис.3.8. План 2-го поверху на відм. +4,600з експлікацією

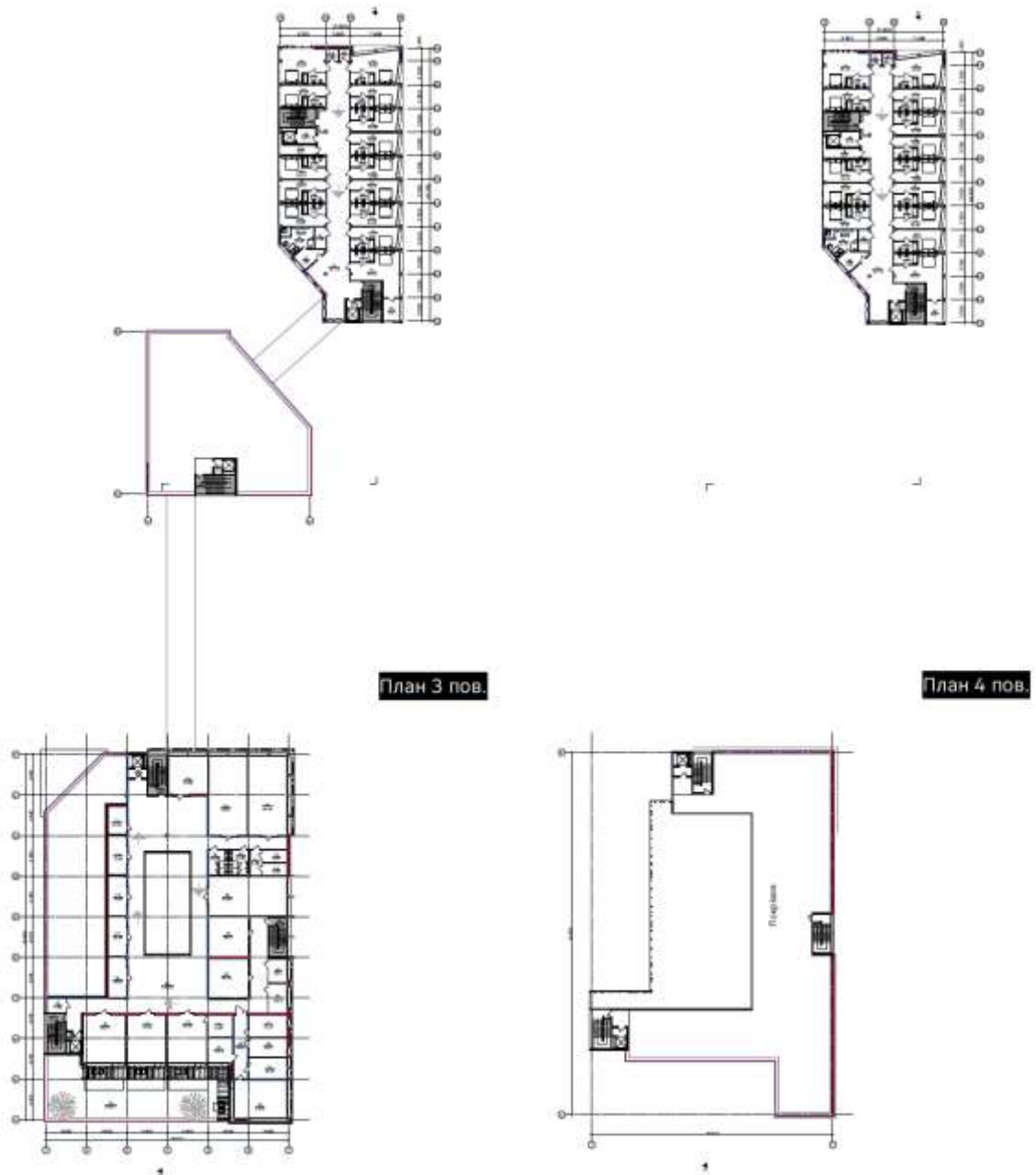
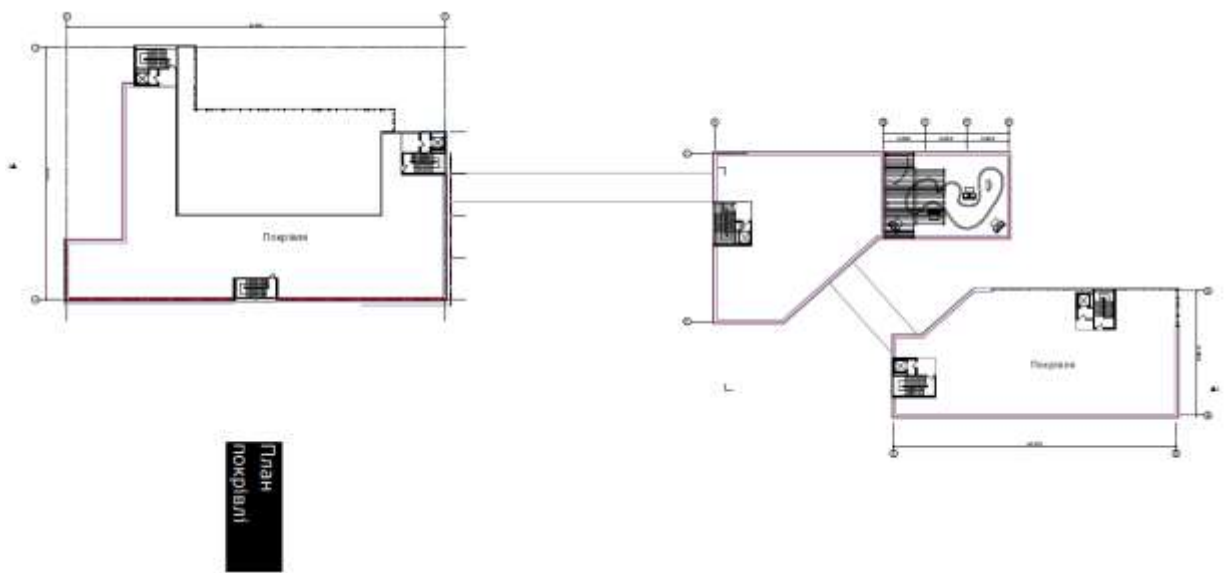

Рис.3.9. План 3-4-го поверхів та покрівля

Опоряджувальні рішення будівлі

Загальна характеристика прийнятого конструктивного рішення виглядає таким чином:

- конструктивна система – каркасно-монолітна;
- фундамент – стрічковий зі збірних бетонних блоків;
- стіни - цегла та газобетон;
- покрівля – плоска;
- сходи – залізобетонні повнозбірні;
- інженерні системи – підключення до централізованих систем міста.

Проектом передбачено каркасно-моноліту конструктивну систему, несучими елементами якої є колони. Даний вибір обумовлений тим, що така система є досить гнучкою у архітектурно-планувальному аспекті.

Матеріалом для даної конструктивної системи слугує залізобетон. Окрім того, це найпопулярніша система у плануванні громадських будівель і споруд.

3.3 Зовнішнє та внутрішнє опорядження будівлі.

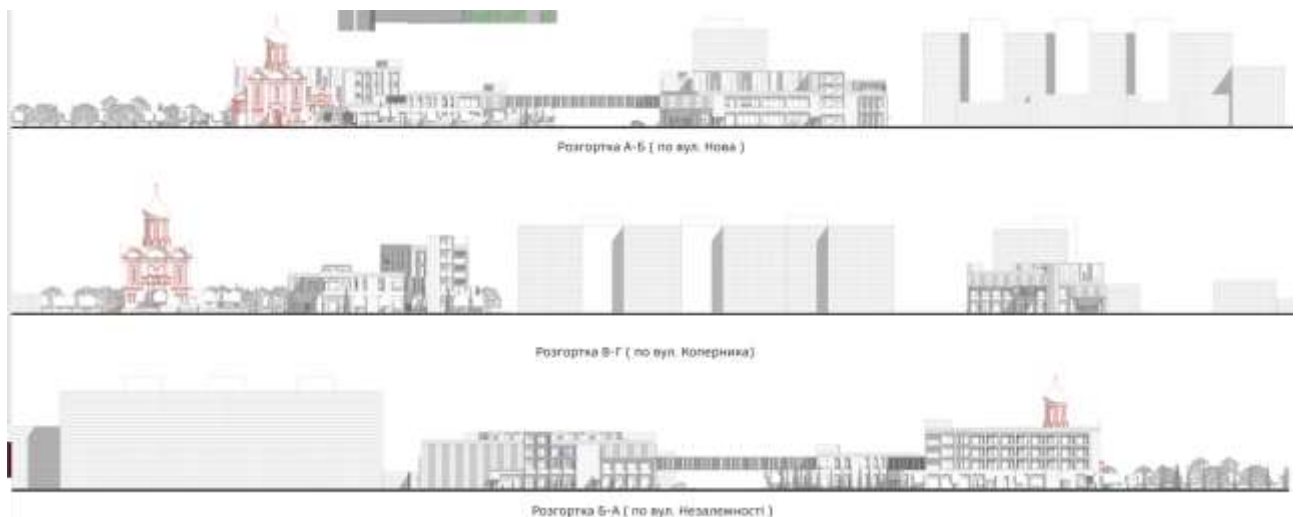

Рис. 3.10 – Розгортки по вулицям Нова та Коперника

Огороджувальні конструкції стін будинку запроектовані поверсі з керамічної цегли повнотілої М150 товщиною 250мм із утепленням зовнішньої сторони утеплювачем типу WentiROCK ($\lambda=0,04$ Вт/м^{°С}) товщиною- 210мм з

подальшим опорядженням полірованими гранітними плитами (30мм) однакової фактури по алюмінієвому каркасу.

Верхня та нижня частина фасадів – кладка з пінобетонних блоків типу AEROC ($\rho \leq 500$ кг/м³) товщиною 200 мм на клею з базальтовим утеплювачем ($\lambda = 0,04$ Вт/м^{°C}, групи горючості НГ) з подальшим тинькуванням полімерцементним розчином по склосітці та пофарбованням стійкими фасадними фарбами у відповідності до паспорту опорядження фасадів.

Вікна – Алюмінієві теплозберігаючі віконні системи профільовані з коефіцієнтом опору теплопередачі не нижче 0.75 м² град С/Вт з подвійним склопакетом (типу «SCHUCO»), сертифіковані в Україні.

Вхідні зовнішні двері – алюмінієві, підсилені, вогнестійкі профільовані з коефіцієнтом опору теплопередачі не нижче 0.75 м² град С/Вт.

Вхідні двері в ліфтові холи, сходову клітину, тамбур-шлюзи – металеві, підсилені глухі протипожежні EI 60.

Вхідні двері в венткамери, диспетчерську, машинні приміщення ліфтів, виходу на покрівлю – металеві глухі протипожежні, з утепленням та звукоізоляцією протипожежні 1-го типу.

Покрівля – плоска з монолітного залізобетонного покриття, по якому укладається теплоізоляційне покриття – типу «Foamglas T4». Водовідвід здійснюється закритим способом згідно технічних умов КК "Київавтодор".

У композиції **фасадів** поєднані елементи легкого суцільного скління з глухими стіновими площинами і невеликими та великими віконними отворами, що створюють виразну пластику фасадних площин.

Загалом, в архітектурно-композиційному вирішенні застосовані сучасні архітектурні прийоми. Будівля має чітко виражені горизонтальні та вертикальні елементи, які доповнюють просторову композицію всієї будівлі.

Рис. 3.11 – Фасади

Підлоги, стіни

Підлога першого поверху: залізобетонна плита, цементна стяжка, фальшпідлога, керамограніт.

Підлоги:

- в навчальних приміщеннях – фальшпідлога 100мм з килимовим покриттям;
- в ліфтових холах – (фальшпідлога з гранітним покриттям) цем.-піщана стяжка по звукоізоляції Гемафон, гранітне покриття ;
- в приміщеннях кафетерію – у відповідності із технологічними рішеннями.
- в сантехнічних та технічних приміщеннях – гідроізоляція по залізобетонному покриттю, стяжка – 50мм, керамічна плитка 8-10мм.

Стіни санітарних вузлів передбачені з керамічної цегли М100 товщиною 120мм на розчині М50, облицьовані керамічною плиткою на висоту поверху. Огороджувальні стіни в технічних приміщеннях – тинькування по склосітці цегляної кладки товщиною 250мм (REI 150) з наступним пофарбуванням вапном(в певних випадках використання мінвати, як засобу для шумоізоляції).

Проектом прийняті утеплювач базальтова вата типу "Roswool" - теплопровідність (Вт/м К) $\lambda=0,05$, коефіцієнт теплозасвоєння (Вт/м² К) $S=0.4$, коефіцієнт паропроникності (Вт/м² К) $\mu=0,54$, густина (кг) $\rho=50$.

Стеля у всіх приміщеннях, крім технічних, передбачена підвісна типу «Armstrong». В технічних приміщеннях – тинькування і вапняна побілка.

Так, як головна функція КПЦ це навчання та обслуговування населення, їх потреб в духовному, економічному, творчому розвитку, було прийнято рішення розглянути більш детальніше **інтер'єр виробничого блоку** культурно-просвітницького центру. Виробничий блок являє собою приміщення, яке спеціалізується на обробці деревини, а саме навчання виготовляти різноманітну продукцію, серед якої є пиломатеріали, деревні плити, заготовки та готові деталі, будівельні матеріали та конструкції, столярні вироби, меблі, інвентар, висотою 7,6м запроєктований каркасним типом із збірним залізобетонними конструкціями. Каркас одноповерхової промислової будівлі - основна несуча конструкція, яка є системою поперечних рам, що складаються з колон, що жорстко закладені у окремо стоячі фундаменти, і жорстко зв'язані з ригелями у вигляді балок та ферм покриття, по верхніх поясах яких створюють настил під покрівлю. Колони застосовані квадратного поперечного перетину 400×400 мм.

План інтер'єру виробничого блоку

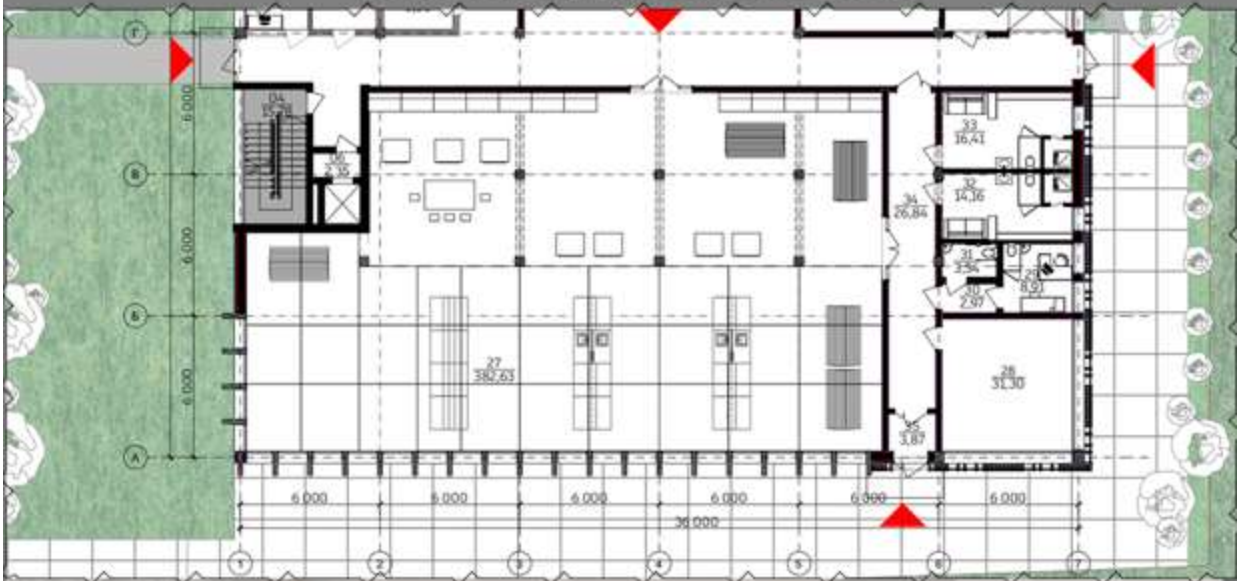

Рис. 3.12 – План та зображення інтер'єру

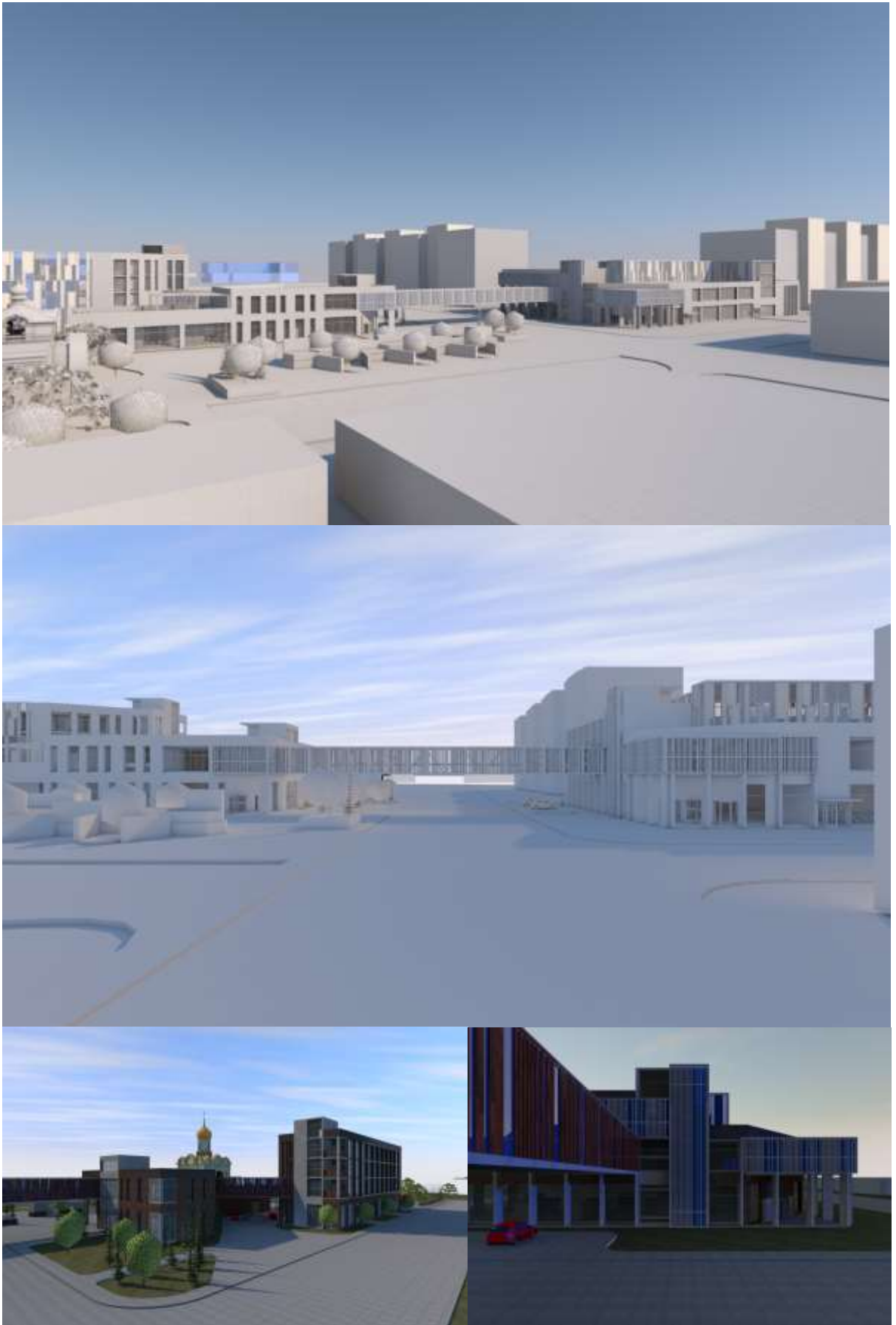

Рис. 3.13 – Візуалізації

Висновок до розділу 3

У данному розділі описано архітектурно-планувальну організацію КПЦ. Проаналізувавши та дослідивши всі вимоги та фактори, класифікації, проблематику проектування, можливі варіанти організації просторів, аналоги вітчизняного та зарубіжного досвіду, визначивши генеральний план було запроєктовано культурно-просвітницький центр. Також, запропоноване рішення інтер'єру виробничого блоку КПЦ.

РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

ЗМІСТ

Вступ. Загальні поняття про Цивільний захист України

Розділ I. Коротка характеристика об'єкту проектування

1.1. Характеристика району в якому проектується об'єкт;

1.2. Характеристика об'єкту проектування.

Розділ II. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

2.1. Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування;

2.2. Прийняття рішення з питань Цивільного захисту на об'єкті проектування;

Розділ III. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується

3.1. Розрахунок заходу Цивільного захисту (рішення завдання);

3.2. Графічна частина (план сховища)

3.3. Висновки

Список використаної літератури

Вступ

Загальні поняття про Цивільний захист України

Цивільний захист України - це державна система органів управління, сил і засобів, для організації та забезпечення захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру.

Надзвичайна ситуація (НС) - це обставини на окремій території чи суб'єкті господарювання — на ній або водному об'єкті, які відзначаються порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинені катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю та здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності [2]

Загальними ознаками надзвичайних ситуацій є:

- Наявність або загроза загибелі людей;
- Істотне погіршення стану довкілля;
- Матеріальні збитки;
- Суттєві погіршення умов життєдіяльності населення.

За масштабом поширення з урахуванням тяжких наслідків НС можуть бути:

- Загальнодержавного рівня;
- Регіонального рівня;
- Місцевого рівня;
- Об'єктового рівня;

За швидкістю і раптовістю протікання НС класифікують на:

- Раптові (вибухи, землетруси, транспортні аварії та катастрофи);
- НС, які швидко поширюються (аварії з викидом СДОР, утворення хвиль прориву на гідрологічних спорудах, пожежі, тощо);
- НС, які поширюються з помірною швидкістю (аварії з викидом радіоактивних речовин, аварії на комунально-енергетичних мережах);
- НС, яка повільно поширюється (посухи, епідемія, екологічно небезпечні явища);

Завдання Цивільного захисту (ЦЗ) України:

- Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного походження і вжиття заходів для зменшення збитків та втрат у разі аварій, катастроф, вибухів, великих пожеж і стихійних лих;
- Оповіщення населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час та постійне інформування його про наявну обстановку;
- Захист населення від наслідків стихійних лих, аварій, катастроф, великих пожеж і застосованих засобів ураження;
- Організація життєзабезпечення населення під час аварій, катастроф, стихійного лиха та у воєнний час;
- Організація та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт у районах лиха та в осередках ураження.

Розділ I. Коротка характеристика об'єкту проєктування

4.1.1 Характеристика району в якому проєктується об'єкт

Ділянки проєктування знаходиться в місті Костополі, Рівненської області в Центрі міста. За фізико-географічним районуванням (кліматична зона) території відноситься до зони ПВ, підзона П в 1 – Полісся.

Рис.4.1. Місце розташування об'єкту проєктування

Клімат Костополя помірно-континентальний, відносно вологий і теплий, зима м'яка з частими відлигами, літо тепле, з достатньою кількістю опадів

Середньорічна температура повітря від $+8^{\circ}\text{C}$ до $+15^{\circ}\text{C}$. На кліматичні умови істотно впливає розсіювання тепла з теплотрас, будинків і т. ін.

Середня температура за рік : в найтеплішому місяці, середня температура повітря становить $+18,7^{\circ}$, у найхолодніші вона знижується до мінус $-5,4^{\circ}\text{C}$.

Середня швидкість вітру: 3,1 м/с.

Напрямок вітру: переважаючий напрямок вітру влітку – західний та північно-західний, взимку – західний.

Опади: за рік випадає 610 мм опадів . Найменша кількість опадів припадає в березні – усередньому 28мм. Найбільша їх кількість припадає на липень – близько 85мм.

Місцезаляження, рельєф

Для Полісся характерна слабка розчленованість рельєфу, невеличка глибина врізки річних долин, які мають, як правило, добре розвинену заплаву та одну, дві невисокі тераси, а також широке розповсюдження заболочених ділянок.

Ґрунти

Ґрунти території представлені дерново-підзолистими неоглеєними та глеюватими зв'язнопіщаними, на піщаних відкладах (агрогрупа 5б). Згідно містобудівного районування на основі природно-географічних та інженерно-будівельних умов, територія відноситься до сприятливих містобудівних умов.

Геологічна будова

У геологічному відношенні територія зверху вниз має наступну будову:

- четвертинні відклади представлені до глибини 7,0-12,0 м флювіогляціальними, кварцовими, середньозернистими пісками, нижче до глибини 13,0-21,0 м залягають сірі, щільні суглинки;

- верхньокрейдові відклади представлені білою, писальною, тріщинуватою крейдою потужністю 17-39 м;

- відклади поліської серії середньо-верхнього рифею, які представлені перешаруванням пісковиків, аргілітів, алевроїтів, підстеляють верхньокрейдові утворення.

4.1.2. Характеристика об'єкту проектування

Назва магістерської роботи: «Архітектурно-планувальна організація культурно-просвітницьких центрів у малих містах». Об'єкт, який проектується – культурно-просвітницький центр у м. Костопіль, Рівненської області. Створюється для різних видів спілкування і громадського обслуговування місцевих жителів і приїжджих та забезпечення повсякденних, періодичних та епізодичних потреб життєдіяльності населення (дозвілля і відпочинок, споживання товарів і послуг, духовні потреби). Це край необхідно розвивати для малого міста, щоб надавати можливості молоді творити, розвиватися в своєму рідному місті.

Ділянка проектування, площею 0,8958 га, розташована на місці закінютого архівного приміщення, яке у нинішній час має занедбаний стан. Запропонована ділянка проектування складається з двох частин, які перетинає вулиця. Близьке розміщення ділянок проектування до парку з собором св. Петра і Павла, Районної адміністрації, загальної площі (майдану), будинку культури, 3-ох ліцеїв, краєзнавчого музею, Укрпошти обумовлює вдале містобудівне розташування об'єкта проектування. Розпланувальна межа – території, що проектується, обмежена дорогами місцевого значення, територіями житлової та помислової забудови.

Рис.4.2. Ситуаційна схема

Експлікація до генплану:

1. Проектована споруда
2. Дорога
3. Парковка
4. Пішохідна доріжка
5. Розвантажувальна (господарський двір)
6. Пішохідний перехід
7. Собор
8. Парк
9. Існуюча забудова
10. Виставкова площа
11. Зона розвороту автомобіля (під'їзд до готелю)

Основна будівля має залізобетонний каркас, скляні фасади в металевому обрамленні

Кількість постійного складу працівників - 20 чол.

Кількість відвідувачів у піковий час - до 300 чол.

Максимальна кількість людей на об'єкті проектування у піковий час 320 чол.

Години роботи об'єкту – використовується в денний час (9:00-21:00).

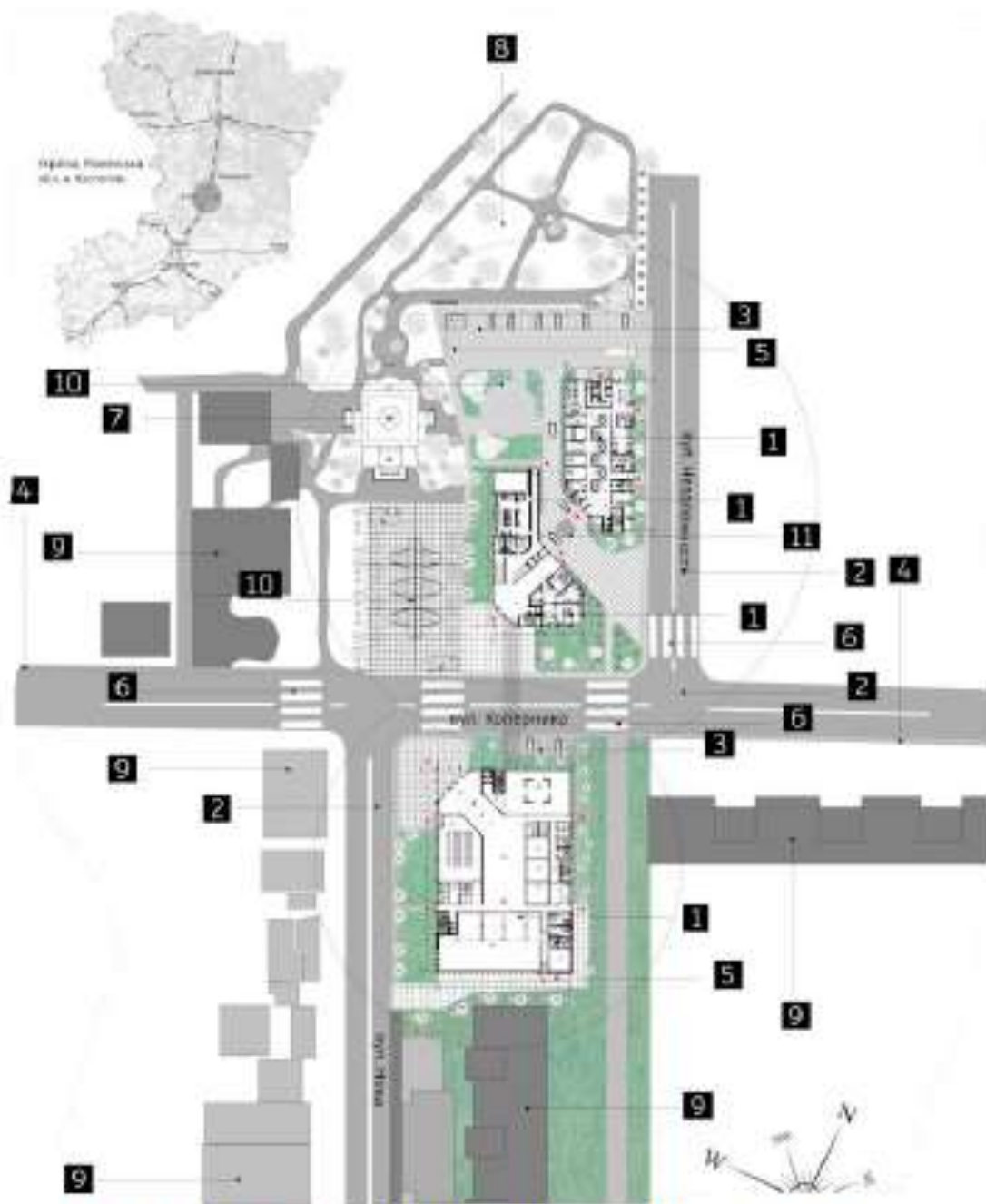

Рис. 4.4. Генеральний план об'єкту, що проектується

Розділ II. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

4.2.1. Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проєктування

Ділянки розташовані в центрі міста. Дана ділянка знаходиться недалеко від р. Замчисько, на відстані 750м, отже, має досить високу можливість підняття річки, а згодом і затоплення.

Згідно з переліку потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки м. Костопіль на 2023 рік небезпечними об'єктами є:

- деревообробне підприємство ТОВ «Свиспан Лімітед» (хімічна небезпека);
- ПрАТ «Костопільський завод скловиробів» (хімічна небезпека);

Оскільки, ділянки знаходиться на підвищенні і за свою історію не була затоплені розливами річки найнебезпечнішими для нашої ділянки можемо вважати загрозу хімічного зараження. Виходячи з того, що об'єкт можливого хімічного зараження (ТОВ «Свиспан Лімітед») знаходиться у значній близькості до культурно-проствітницького центру, що проєктується, будемо розглядати захист відвідувачів від зараження повітря хімічними речовинами (аміак).

Рис.4.5 – Потенційно небезпечні об'єкти в районі проєктування

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

	деревообробне підприємство ТОВ «Свіспан Лімітед» (хімічна небезпека);
	ПрАТ «Костопільський завод скловиробів» (хімічна небезпека);
	Ймовірне затоплення
	Ділянки проєктування

4.2.2. Прийняття рішення з питань Цивільного захисту на об'єкті проєктування

Оцінка хімічної обстановки у разі надзвичайної ситуації (аміак).

Вихідні дані:

1. Характеристика об'єкту – громадська будівля.
2. Отруйна речовина, кіл-ть, т- аміак, 30 т.
3. Характеристика місцевості- відкрита.

4. Відстань до місця аварії (R, км)- 0,65 км.
5. Швидкість вітру (Vв), м/с – 3,1.
6. Метеорологічні умови- день, ясно.
7. Тип ємності з СДОР – необвалований;

Рішення:

1. Визначення розміру та площі зони хімічного зараження. Для цього необхідно визначити:

- а) - ступінь вертикальної стійкості повітря – ізотермія.
- б) - глибина зони хімічного зараження:

$$\Gamma = \frac{\Gamma_{v1} \times k_{пер}}{k_{обв}} = 1,9 \times 0,55 / 1,0 = 1,045 \text{ км}$$

де: Γ_{v1} – глибина розповсюдження хмари зараженого повітря з вражаючими концентраціями СДОР на відкритій місцевості при швидкості вітру 1 м/с,

$k_{пер}$ – поправочний коефіцієнт ступені вертикальної стійкості повітря при швидкості вітру більше 1 м/с, (у мене при конвекції – 0,62)

$k_{обв}$ – поправочний коефіцієнт для обвалованих ємностей з СДОР.

- в) ширина зони зараження при ізотермії:

$$\Pi = 0,15 \times \Gamma = 0,15 \times 1,045 = 0,156 \text{ км};$$

- г) Площа зони хімічного зараження:

$$S = 0,5 \times \Gamma \times \Pi = 0,5 \times 1,045 \times 0,156 = 0,0815 \text{ км}^2$$

Рис. 4.6 – Схема зони зарадження від ДП ТОВ «Свиспан Лімітед» до об'єкту проєктування

2. Визначення часу підходу зараженого повітря до об'єкту:

$$t = (R \times 1000) / (W \times 60) = (0,65 \times 1000) / (4,5 \times 60) = 3,82 \text{ хв.};$$

де R – відстань від місця розливу СДОР до даної межі об'єкту, що проєктується, км;

W – середня швидкість переносу хмари, зараженою отруйними, м/с;

3. Визначення часу вражаючої дії СДОР.

В оазі хімічного ураження час вражаючої дії СДОР визначається часом випаровування з врахуванням поправочного коефіцієнту (k) на швидкість вітру (V , м/с)

$$t_{\text{ураж}} = t_{\text{випар}} \times k = 1 \times 0,55 = 0,55 \text{ год.};$$

4.2.4. Висновок

Ділянка проєктування потенційно потрапляє в зону можливого хімічного зараження. Час підходу зараженого повітря становить приблизно 4 хв. Необхідно оголосити хімічну тривогу, зобов'язати відвідувачів застосувати індивідуальні засоби захисту органів дихання та рухатися до захисної споруди.

Розділ III. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проєктується

4.3.1. Розрахунок заходу Цивільного захисту

Відвідувачі повинні бути евакуйовані в безпечне місце автомобілем, автобусом або пішим шляхом. Голова комісії визначає місце збірної евакуаційного пункту (ЗЕП); маршрути евакуації з приміщень; кількість евакуаційних груп (не більше 100 чоловік в одній групі); призначає старших груп; спосіб евакуації; маршрут евакуації та кроки маршрутів, проміжні пункти евакуації (ППЕ); Приймальний евакуаційний пункт (ПЕП), та узгоджує маршрути евакуації з органами державного управління та відповідними структурними підрозділами ДСНС.

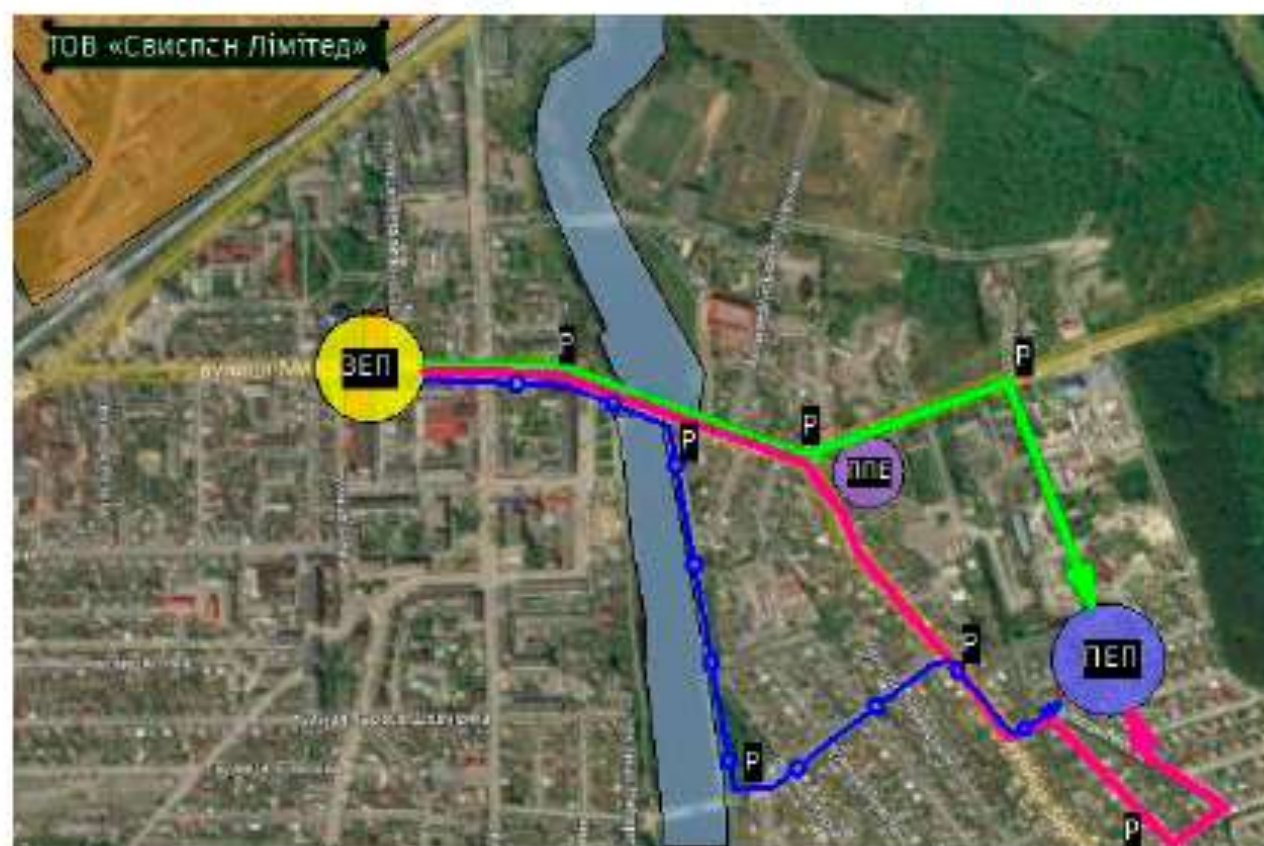
Загальна кількість людей, що евакуюються: 300 чол. 2 людини - охорона об'єкту залишаються на місці та забезпечується індивідуальними засобами захисту. 298 чол. потребують тимчасової евакуації. Відвідувачі повинні бути евакуйовані в безпечне місце автомобільним та пішим шляхом. Враховуючи те, що територія ділянки знаходиться у невеликому місті, громадський транспорт є лише міжміським і ходить доволі рідко. Час підходу забрудненого повітря до

об'єкту — менше 4 хв. Евакуаційна бригада, скоріш за все, не встигне приїхати для вивезення людей, тому необхідно розрахувати піший шлях.

У даному випадку маршрут евакуації проходить від центру міста на окраїну м. Костополя. Працівники та охорона об'єкту залишаються на місці та забезпечується індивідуальними засобами захисту. Голова комісії визначає місце Збірної евакуаційного пункту (ЗЕП); маршрути евакуації з приміщень; кількість евакуаційних груп (не більше 100 чоловік в одній групі); призначає

старших груп; спосіб евакуації; маршрут евакуації та кроки маршрутів, Проміжні пункти евакуації (ППЕ); Приймальний евакуаційний пункт (ПЕП).

Приймальний евакуаційний пункт знаходиться на окраїні міста, що знаходиться біля зеленої зони, тому на цій території можна забезпечити безпеку людей. Перший автомобільний маршрут через вулиці Коперника та Церковна - 1,12 км, розрахунковий час їзди - 5 хвилин. Другий автомобільний маршрут через вулиці Коперніка та Сарнецьку - 1,2 км, розрахунковий час їзди - 10 хвилини. Піший шлях - 1,5 км, розрахунковий час - 20 хв. Проміжний пункт евакуації знаходиться КП "Костопільські районні мережі". Пункти регулювання знаходяться на великих перехрестях, для контролю евакуаційних груп.

УМОВНЕ ПОЗНАЧЕННЯ:

- збірний пункт евакуації;
- Проміжний пункт евакуації;
- Приймальний пункт евакуації;
- Пункт регулювання;
- Автомобільний рух №1;
- Автомобільний рух №2;
- Піший маршрут

4.3.1. Висновки

Кодекс Цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагування на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності при виникненні надзвичайних ситуацій і проведенні відповідних заходів щодо їх ліквідації

Було прокладено евакуаційні маршрути(декілька способів), у тому числі пішохідний до визначеного приймального евакуаційного пункту для осіб у кількості 320 чол.(загальна сума у піковий час). Евакуацію передбачено колонами через пункти регулювання для оптимального евакуаційного маршруту.

Список використаної літератури

1. Конституція України. Основний закон. - К., 1996.
2. Кодекс цивільного захисту України – К., від 02.10 2012 року, № 5403 - VI.
3. Закон України від 19.11.1992 року № 2801 - XII, Основи законодавства України про охорону здоров'я.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру». - Київ, 03.08.1998. - №1198.
5. ДСТУ БА. 2.2.-7:2010. Проектування. Розділ інженерно технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ - Мінрегіонбуд. Україна, - 2010.
6. ДБН В. 1.1. - 7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги.
7. ДБН 97 Державні будівельні норми України Київ, Держ. Стандарт 1999.
8. ДБН А.3.1 - 9 - 2000. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом захисних споруд цивільної оборони та їх утримання, управління, організація і технологія. Київ.: НДІБВ - 2000.
9. Безпека життєдіяльності. О.І. Запорожец, Б.Д. Халмуратов, В.І. Примаченко та ін. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 448 с.
10. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Посібник/О.М Євдін та ін. - Т.1. Техногенна та природна небезпека, Т.3. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування - К.: КІМ, 2007, 2008 - 636 с., 152 с.
11. Ковжого С.О., Тузіков С.А., та ін. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Підручник - Харків, «право»., 2013.

12. В.М. Шоботов. Цивільна оборона. Навчальний посібник. Вид. 2 - К.: Центр навчальної літератури, 2006 - 438 с.
13. Цивільний захист. Корінний В.І., Стефанович П.І., Стефанович І.С., Гуць В.М., Курс лекцій - Київ: КНУБА - 2018., 208 с.
15. Стеблюк М. І. Цивільна оборона. Підручник – К.: Знання-Прес, 2003.
16. Формалізовані документи невоєнізованих формувань цивільної оборони. Бунін В. І., Влох А. П., Стефанович І. С.. Практичний посібник – Київ: КНУБА, 2008., 284с.
18. Демиденко Г. П. Безпека життєдіяльності : Навчальний посібник . – Київ: НТУУ КПІ, 2008. -300с.
19. Методичні вказівки Цивільний захист. Корінний В.І., Стефанович І.С., Київ: КНУБА –2018., 208с.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ПО РОБОТІ

У результаті проведеного дослідження виявлено архітектурно-планувальних особливості організації культурно-просвітницьких центрів із впровадженням на прикладі формування центру у м. Костопіль.

- виявлено етапи формування та загальну характеристику культурно-просвітницьких центрів;

- проведено аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування і будівництва;

- вивчено функціонально-типологічні особливості культурно-просвітницьких центрів та визначити їх класифікацію;

- виявлено вплив факторів на розміщення та архітектурно-планувальну організацію культурно-просвітницьких центрів;

- визначено особливості містобудівної, архітектурно-планувальної та архітектурно-композиційної організації культурно-просвітницьких центрів;

Результатом дослідження є розробка архітектурного проєкту культурно-просвітницького центру в м. Костополі, якому інтегровано оптимальні функціонально-планувальні і композиційні рішення, що є обґрунтованими для будівництва будівель даного типу у визначеному регіоні.

Список літератури

1. Культурно-просвітницькі центри [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> - Назв. екран.
2. Розвиток і модернізація закладів культури [Електронний ресурс]. - cultura.kh.ua/uk/materiali/3211-rozvitok-i-modernizatsija-zakladiv-kulturi
3. Державні та галузеві будівельні норми [Електронний ресурс]. - <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/tech-reg/normuvannia/derzhavni-ta-galuzevi-budivelni-normi/>.
4. <https://prostostroy.com/art-centr-kimball.html>
5. <http://keramoplast.com.ua/krysha-pohozhaya/#prettyPhoto>
6. <https://www.archdaily.com/158535/cultural-center-ufg-fernando-simon>
7. <https://www.archdaily.com/178260/flashback-australian-centre-for-contemporary-art-acca-woodmarsh>
8. <http://archcenter.org/peredvizhnoj-muzej-ot-zahi-hadid.html>
9. <https://hutsul.museum/museum/history/overview/>
10. <https://hutsul.museum/museum/structure/>
11. https://www.google.com.ua/maps/@48.5286709,25.0377659,3a,90y,291.82h,117.35t/data=!3m6!1e1!3m4!1sq9j6JOqvFfG25_JwyKVJIQ!2e0!7i13312!8i6656?hl=uk
12. <https://discover.ua/locations/nacionalnij-muzej-narodnogo-mistectva-guculsini-i-pokutta>
13. <https://discover.ua/locations/muzej-pisanka>
14. <https://discover.ua/destinations/ivano-frankivsk-region-region/kolomiya>
15. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9_%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%83
16. <https://karpatium.com.ua/naseleni-punkty/kolomyia>
17. Архитектура промышленных предприятий, зданий и сооружений. Справочник проектировщика. М., 1990. 638 с.

18. Безклубенко Сергій. Всезагальна теорія та історія мистецтва. К., 2003.
19. ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвілєві заклади.
20. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення.
21. ДБН В.1.1-7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва.
22. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення.
23. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій.
24. Мартынова М. Субъективное оценивание реализуемости базисных ценностей в городской среде и его взаимосвязь с личностным потенциалом вузовской молодежи. *Молодой ученый*. 2013. Вып. 12. С. 809-814.
25. ДБН В.2.2-40:2018 - Інклюзивність будівель і споруд.
26. ДБН Б.2.2-12:2018 - Пожежна безпека об'єктів будівництва.
27. Івашко О.Д. Сучасний арт-кластер як сучасний спосіб гармонізації міського середовища. Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції «Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. Київ, 2019. С. 62.
28. Івашко О.Д. Вплив арт-кластерів на сучасний міський простір. Матеріали Третьої Міжнародної науково-практичної конференції «Регіональна політика. Історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика». Київ, 2017. С.156-161.
29. Івашко О.Д. Системний підхід в дослідженні арт-кластерів як нових типів багатофункціональних будівель. Містобудування та територіальне планування: наук.-техн. збірник. Київ, 2018. Вып.66. С.199-204.
30. Івашко О.Д. Арт-кластери як новий тип багатофункціональних комплексів: причини виникнення і визначальні ознаки. *Архітектурний вісник КНУБА: наук.-вироб. збірник*. Київ, 2017. Вып.13. С.289 -298.
31. Культурный центр на месте рудника. Режим доступа: <https://archi.ru/world/31062/kulturnyi-centr-na-meste-rudnika>

32. Товбич В., Кондрацька О. Світло і колір у психоемоційному сприйнятті архітектурного образу Сучасні проблеми архітектури і містобудування, Київ, №54. КНУБА, 2019 р. С. 135-142. Режим доступу: library.knuba.edu.ua › node
33. Kozłowski T. Architektura a sztuka. Kraków, 2018. pp. 30-33.
34. Шило О.В., Івашко О.Д. Монументальне мистецтво і стріт-арт в сучасному міському просторі. Науковий вісник будівництва. 2016. №2 (84). Х., С.74-78.
35. Дьомін М., Івашко О. Системний підхід в ревіталізації історичних фортифікацій і промислових підприємств під арт-кластери. Current issues in research, conservation and restoration of historic fortifications. Chelm-Lviv, 2018. № 10. p.30-33.
36. Моштаківа Н. В. Суспільно-географічні дослідження особливостей сфери ку-льтури / Н. В. Моштаківа, Ю. Ю. Заволока // «Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: Геологія-Географія-Екологія»: 36. наук. праць. –Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – Вип. 924. – С. 144-153. – 0,82 д. а.
37. Куцевич В. Центри культури та дозвілля / В. Куцевич // Архітектура України. - 1991. - № 2. - С.13-18.
38. 3. Куцевич В. Еволюція формування об'єктів культури та дозвілля (Частина 2) / В. Куцевич // УкраУнська академія мистецтва: дослідницькі та науково-методичні праці. - К.: НАОМА, 2007. - Випуск 14. - С. 248-260.
39. ДБН В.2.2-3-97. Будинки і споруди. Будинки та споруди навчальних закладів.
40. Лінда С.М. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд: Навч. посібник. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. – 608 с.

Додаток 1. Сертифікат участі в конференціях форуму 17-18 листопада 2022р. м. Київ, Україна.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ (КНУБА)
ДП НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА (ДП «НДІБВ»)
БУДІВЕЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ (АБУ)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОГО БУДІВНИЦТВА (НДІ ІНБУД)
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ (ISMA)
СІЛЕЗЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (SUT)
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ АРХІТЕКТУРИ, МІСТОБУДУВАННЯ І ДИЗАЙНУ (НДІТІАМД)
ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ КМДА
ДП «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» ІМ.Ю.М.БИЛОКОНЯ

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ФОРУМ
“Архітектура та будівництво: Відновлення України. Наука, технологія, практика”

VII Міжнародна науково-технічна конференція
“Ефективні технології в будівництві”

VIII Міжнародна науково-технічна конференція
“Архітектура історичного Києва. Архітектура та Дизайн - відновлення країни”

IX Міжнародна науково-технічна конференція
“Нові технології в будівництві”

СЕРТИФІКАТ
підтвержує, що
СИДОРЧУК Надія Олексіївна

брав(ла) участь у конференціях форуму
17-18 Листопада 2022р. м.Київ, Україна

Rector of Kyiv National University of Construction and Architecture – the head of organizing committee

Rector of ISMA University – co-chair of organizing committee

CERTIFICATE
confirms that
Nadiia SYDORCHUK

has participated in the conferences forum
November 17-18, 2022 Ukraine, Kyiv

Petro Kulikov
Roman Djakon

Certificate No.
KNUCA-22-11-257